

EGY AZ ISTEN

Unitárius Közlöny

KOLOZSVÁR, 1888–1948/1990. • 23. (83.) ÉVF. • 2. SZÁM • 2013. FEBRUÁR • ÁRA: 2,00 LEJ

Fotó: Czire Alpár

Szövetségben

• Emberi kapcsolataink része a szövetségkötés: a közös érdek, a közös kiszolgáltatottság vagy a közös értékek mentén szövetkezünk. Vannak szövetségeink, amikor az egymásmellé rendeződés valaki ellen irányul. Ezek ideig-óráig tartanak. Vannak szövetségeink, amelyek valamilyen közös érték felvállalása mentén forrasztják egybe erőnket, s hosszú távra, akár egy életre is szólhatnak. Mindkét esetben a feleknek egyforma szüksége van egymásra.

Istennel való szövetségünk alapját nem az egymásra utaltság képezi, hanem Istennek az ember felé megnyilvánuló jó szándéka. „Megajándékozlak szövetségemmel.” A mindenható Isten ajánlja fel az ember számára a szövetséget. Ez a szövetség az értékek mentén formálódik: a felajánlást elfogadó emberként az Ő útján kell járnunk, feddhetetlennek kell lennünk. Ez a szövetség egy életre szól, örökre átalakít. Fel tudjuk-e vállalni?

BÁLINT RÓBERT ZOLTÁN

A tartalomból:

A tisztulás szertartásai

3

Mérföldkő a háromszéki unitáriusok életében

5

*Beszélgetés**Ürmösi Józseffel*

9

Könnyű álmodhat az éj

13

II. ODFIE téli olimpia

21

Járv énelőttem és légy feddhetetlen! Megajándékozlak szövetségemmel. (1Móz 17,1–2)

- **2012. december 20-án** félévzáró karácsonyi műsorra került sor a **Berde Mózes Unitárius Gimnázium** szervezésében. Az alkalomnak a székelykeresztúri unitárius templom adott otthont. Az ünnepség keretében Lakatos Sándor iskolalelkész áhítatot végezett, majd az iskola kórusa és zenekara karácsonyi énekekkel mutatkozott be. A diákok alkalmi versekkel is készültek az estre. A kórust Nagy Levente zenetanár vezette, az irodalmi részt Lukács Éva és Székely Tiboldi Anikó magyar szakos tanárok állították össze.
- **Január 1-jén újévi állófogadást** tartottak a püspöki házban, amelyen a kolozsvári unitárius egyházközségek tagjai vettek részt. Köszöntő beszédet mondott Bálint Benczédi Ferenc püspök, Máthé Dénes főgondnok és Benedek Sándor nyugalmazott lelkész.
- **Január 13-án**, vasárnap a Kosuth Rádió *Vasárnap délután* műsorában Czifra Szilvia műsorvezető dr. Horn Ildikóval és Bálint Benczédi Ferenc püspökkel beszél-

getett a vallásszabadság napja alkalmából.

- **Január 18-án** a Kolozsvári Rádió *Zenetér* című műsorában Bálint Benczédi Ferenc püspökkel beszélgetett Csatári Melinda műsorvezető a lelkészségről, a püspöki szerepről, a családról, a magán- és közéleti emberről, a hívek és egyház viszonyáról, az egyház szerepéről a 21. században.

- **Január 18-án** du. 5 órától a marosvásárhelyi Bolyai téri egyházközségben az uroboroszról (a farkába harapó kígyó, mely az unitárius egyház címerében is megtalálható), tartott előadást dr. Szatmári Mária pszichiáter, Spielmann Mihály történész, dr. Czire Szabolcs teológiai tanár, Ungvári-Zrínyi Imre filozófus, dr. Bálint István biológus, tanár és Miholcsa Gyula fizikus. Az est házigazdája Nagy László főjegyző volt.

- **Január 18–19-én** a Magyar Unitárius Egyház Magyarországi Egyházkerülete **lelkészi értekezletet** tartott Magyarokúton.

- **Január 20-án gyülekezeti napot** tartottak a **pestszentlőrinci egyházközségben**. Az istentisztelet keretén belül Kriza János miskolci unitárius lelkész tartott vetített képes előadást *Az Úton* címmel az El Camino zarándokútról. Az ünnepségen Báti Kitty szavalt. A gyülekezeti napot szeretetvendégség zárta.

- **Január 20-27. között ökumenikus egyetemes imahetet** tartottak Marosvásárhelyen. Az imahét keretén belül január 20-án, vasárnap, a Keresztelő Szent János-templomban Nagy László marosvásárhelyi unitárius lelkész, főjegyző, január 26-án a Bolyai téri unitárius templomban Henter György református lelképásztor prédikált.

- **Január 26-án iktatták be** ünnepélyes keretek között Budapesten a Magyar Unitárius Egyház Magyarországi Egyházkerületének újonnan megválasztott tisztségviselőit: Kászoni József püspöki helynököt és Elekes Botond főgondnokot.

Esszé pályázat

A Magyar Unitárius Egyház Hitéleti, missziói és nevelési ügyosztálya esszé pályázatot hirdet *Mit jelent magyar unitáriusnak lenni?* címmel.

A hívő emberek számára a vallás, a lelkiség határozza meg az életvitelt, az életvezetés rendjét. Vallásos tapasztalatok sokaságából épül fel lelkiségünk, lelkületünk. Gyermekekori vallásórás, ifjúsági egyleti élményeink, valamint felnőttkori vallásos cselekedeteink lehetnek forrásai ezeknek a vallásos tapasztalatoknak. A mély vallásos élmények sokszor egyszerű történetekben nyilvánulnak meg, melye-

ket érdemes másokkal is megosztani.

Pályázhatnak:

Az unitárius egyház felnőtt tagjai, unitárius egyháztagsággal nem rendelkező, de az unitarizmussal szimpatizáló felnőttek.

Díjak: I. díj: 300 lej, II. díj: 200 lej, III. díj: 150 lej

Formai követelmények: Times New Roman betűtípus, 12-es méret, másfeles sorköz, legtöbb 7500 karakter (3 gépelt oldal).

Az esszé pályázat leadásának határideje: 2013. ápr. 30.

A pályázatokat a Magyar Unitárius Egyház Főhatósági Hivatalának postacímére várjuk: **400750 Kolozsvár/Cluj, C P 24.**

A borítékra kérjük ráírni: Esszé pályázat.

A pályázat jeligés. (Kérjük, se a borítékra, se a szövegre ne írja rá nevét, viszont a beküldött példányon legyen ott az ön jeligéje! A jelige feloldását a szöveggel együtt küldje el, de kérjük, tegye lezárt borítékba, melyre szintén csak a jeligét írja rá. A lezárt borítékban lévő feloldás tartalmazza a pályázó nevét, címét, e-mail címét és telefonszámát!)

A beérkezett pályázatokat a **Hitéleti, Misszió- és Vallás-erkölcsi-nevelési Bizottság hivatalbeli tagjai** értékelik ki.

Kiértékelés, oklevelek átadása a **Főtanácson, 2013. június 28-án** fog történni.

A tisztulás szertartásai

DEMETER
SÁNDOR
LÓRÁND

„Ézért akiben megvan ez a reménység, megtisztítja magát, mint ahogyan ő is tiszta.”

(1Jn 3,3)

Reménységről szólnak ezek a tisztulásra buzdító sorok. A teljesebb képalkotásért javaslok elolvasásra az előtte és utána levő részeket. Én így összegzem a reménységet: Most Isten gyermekei vagyunk, de egyszer hasonlónak leszünk Hozzá és olyanok fogjuk Őt látni, amilyen valójában. És mert Ő tiszta, nekünk is meg kell tisztulni. János apostol így kér fel egy tisztulási szertartásra.

Nem tudod, hol és hogyan kezd az öntisztítást? A lényeg megragadásához egy újabb apostoli mondatot idézek: „Maga pedig a békesség Istene szenteljen meg titeket teljesen, és őrizze meg a ti lelketeket, elméteket és testeteket teljes épésben.” (1Thessz 5,23) Ezen a három szinten haladjunk végig: **lélek, elme és test.**

Bevezető a lélek tisztító szertartásához

Étkezéseink alkalmával, imádság előtt meg szoktunk gyújtani egy szál gyertyát. Így is jelezni akarjuk, hogy Isten fénye ragyogjon közöttünk. Idős, református hitű nagymamám egy alkalommal nálunk „vakációzott”. Kíváncsiságára válaszolva elmondtam neki az előbbi gondolatot. Így szólt: „Az jó fiam, ha gyertyát gyújtasz, mert az tisztítja a szívet.” Mintha a példabeszédek bölcsessége életre kelt volna! Azóta csak ezzel a mondattal tudom ajánlani a gyertyagyújtást egy elcsendesedéshez, imádsághoz, megtisztuló szertartáshoz. Jézus boldogmondása mellett nincs további érvelésem a miéltre: „Boldogok a tiszta szívűek, mert ők meglátják az Istent.” (Mt 5,8) A soron következő részben egy

olyan imagyakorlatot ismertetek, amely teljessé teszi e bevezetőt.

Az elme tisztító szertartása

Ennek a szertartásnak gondolati háttere: az vagy, amit gondolsz. Jézus képi nyelvén szólva: „Ha a szemed tiszta, az egész tested világos lesz.” (Mt 6,22) Fontos, hogy a gondolatokat, a szem fényét ne homályosítsa félelem, harag, gyűlölet. A jövőbe tekintő és építő jellegű elmetisztítások közül Byron Katie *önmunka* elnevezésű módszerét ajánlom. A módszer – öt lépésben – a lényegét ragadja meg a „felelős vagyok önmagamért és másokért” gondolkodásnak. Végy lapot, írószert, és válaszolj a kérdésekre:

1. *Vizsgáld meg, hogy gondolatod igaz-e!* Vegyünk például egy benyomást, amelyet bárki hordozhat magával: Ő nem törődik velem! Meg kell vizsgálni, hogy ez valóban így van-e, vagy csupán a hangulategyütés mondatja velünk.

2. *Teljesen biztos lehets benne, hogy igaz?* Egyértelmű igen vagy nem válaszra van szükség. Byron Katie szerint a szívre kell figyelni, és az megadja a választ.

3. *Találd meg és vizsgáld meg az érzéseidet, hogy mi zajlik benned, ha elhiszed ezt a gondolatot?*

4. *Ki lennél, milyen életed lenne a gondolat nélkül?*

5. *Fordítsd meg az eredetileg vizsgált gondolatot!* Az *önmunka*-ban a megfordításnak három útja van. Először önmagunk felé fordítjuk a gondolatot, és megvizsgáljuk az igazságtartalmát, illetve az induló gondolattal való kapcsolatát. Fenti példánál maradva így: Én nem törődök magammal! Ezt követően a másik irányába fordítjuk a gondolatot: Én nem törődök vele! A harmadik változatban teljesen ellentétesre fordítjuk a kiinduló-

pontot: Ő törődik velem, és segít engem.

A test tisztító szertartása

A test tisztító szertartását rituális tisztálkodás formájában már az ősi kultúrák is ismerték és alkalmazták. A bibliai zoltárban nem csak az erről szóló információ, hanem az Isten előtti megtisztulás igénye is átöröklődött: „Tisztíts meg izsóppal, és tiszta leszek, moss meg engem, és fehérebb leszek mint a hó.” (Zsolt 51,9) Az illatos gyógynövényt úgy használták, miként ma az aromaterápiában az illóolajokat. A test tisztító szertartásánál alapelv Jézus tanítása: „Tisztítsd meg először a pohár és a tál belsejét, hogy azután a külseje is tiszta legyen!” (Mt 23,26) A külső és belső összehangolt tisztítására legalkalmasabb és legkézenfekvőbb a böjt. Aki alkalmazni kívánja, annak előtte javaslok olvasásra az Unitárius Közlöny 2010/2 számában dr. Czire Szabolcs böjti programját. A böjt iránt komolyabban érdeklődők számára Ruediger Dahlke *A böjtölés nagykönyve* című műve nyújthat segítséget. Személyes böjti tapasztalataimról internetes naplónk alábbi elérhetőségén olvashatnak: <http://derzsi.papek.blogspot.ro/2010/02/bojti-naplोजegyzetek.html>

Az Unitárius Közlönnyel úgy kezdtük ezt az évet, hogy a falinaptáron is olvasható bibliai versekből minden hónapban születni fog egy lélekgyakorlat, egy ima és a címdalra egy felvezető gondolatsor. Nézzenek rá az unitárius falinaptárra. A bibliai rész, amelyre írtam ezeket a gyakorlatokat, február 10-én olvasható. Rá két napra kezdődik a nagyböjt. Alkalmas időszak arra, hogy kipróbálják e tisztító szertartások valamelyikét. Testük, lelkük és elméjük épiségére.

A vallásszabadság ünnepe, január 13.

BÁLINT RÓBERT ZOLTÁN

• 1568-ban a tordai országgyűlésen határozatra foglalták és kimondták a vallásszabadság törvényét. Az Unitárius Egyház e törvény kihirdetésétől számítja fennállását. 2002-ben az Egyház zsinata január 13-át egyházi ünnepé nyilvánította.

2013. január 13-án a Magyar Unitárius Egyház ünnepségsorozatban emlékezett meg a vallásszabadság törvényének kihirdetéséről. Az ünnepség Tordán kezdődött ünnepi istentisztelettel a helyi unitárius templomban. A szolgálatot Nagy László főjegyző végezte, ünnepi beszéde alap gondolatát a 90. Zsoltár 17. verséből választva: „Legyen velünk Istenünknek, az Úrnak jóindulata! Kezeink munkáját tedd maradandóvá, kezeink munkáját tedd maradandóvá!” Az Istentől jövő jóindulatot és szeretetet felelősségünk to-

vább adni. A 445 évvel ezelőtt kimondott vallási határozat „megrengette Európát, példát adott, és a döntés világosságával dörömbölt a bezárt kapukon. Teret és helyet kért a lelkiismeret és vallásszabadságnak, a *hit Isten ajándéka* szellemében, és annak, hogy szeretettel szolgáljuk egymást.” A főjegyző az ünnep egyetemes jellegét is hangsúlyozta: „Ez a nap, úgy érzem, nemcsak a miénk, unitáriusoké, hanem minden olyan vallásos és hívő emberé, akinek fontos az, hogy korlátok nélkül, igaz lelkiismerettel, lélekben és igazságban tudja gyakorolni hitét és meggyőződését. Az istentisztelet keretében Albert Nagy Ákos teológiai hallgató felolvasta a tordai országgyűlés határozatát.

Bálint Benczédi Ferenc püspök köszöntőbeszédét követően Murádin Jenő művészettörténész ismertette Körösfői-Kriesch Aladár a vallásszabadság törvényének kihirdetését megőrkítő 1895-ben készült festményének a történetét. Ezt követően Kriesch György, a festőművész unokája üdvözölte a jelenlevőket. Az istentisztelet után az érdeklődők átvonultak a tordai Történelmi Múzeumba, ahol megtekintették a 2011 decembere óta az érdeklődők számára újra látogatható festményt.

A délutáni kolozsvári ünnepségre 17 órai kezdettel került sor az egyház Dávid Ferenc imatermében, mely alkalmával a résztvevők a 150 éve született Körösfői-Kriesch Aladár festőművészre emlékeztek. Az előadásokat Bálint Benczédi Ferenc püspök nyitotta meg, köszöntve a jelenlevőket, majd Máthé Dénes főgondnok értékelte a tordai országgyűlési határozat jelentőségét. Ezt követően Kriesch György a portréfestészetben, ornamentikában, a mozaiktervek és a festett üvegablakok készítésében kiemelkedő alkotó nagypapa munkásságát mutatta be vetített képes előadás keretében, aki Kalotaszeg egyik települése, Körösfő iránt érzett bensőséges vonzalmának következtében vette fel a Körösfői nevet.

Murádin Jenő a művész Kolozsváron töltött éveiről, alkotásairól és hajdani műtermének helyéről tartott rövid ismertetőt, de beszélt a Kós Károlyhoz kötődő barátságról is.

Az ünnepség befejezéseként Bálint Benczédi Ferenc Körösfői-Kriesch Aladár művészi hitvallását olvasta fel: „Egy nagy – legnagyobb – kincset ismerünk, ezt ápoljuk, keressük: az élethez való örömet. Ennek tüzét szítjuk minden erőnkkel önmagunkban és egymásban. Egyedüli segítőnk ebben a magunkhoz és másokhoz való szeretet. (...) Ami azután, eme ujjongó életi öröm nyomán – mindennapi munkálkodásunk eredményeképpen – kezeink alól kikerül, ez a mi művészetünk. Egyéb művészi programot nem ismerünk.”

Az előadások között a jelenlevők Kostyák Előd, Horváth Zoltán és a Concordia vonósnégyes (Béres Melinda, Márkos Albert, Király Erzsébet, Ortenszky Gyula) zenei műsorát hallgathatták.

Az ünnepséget a Kossuth Lajos út 16. szám alatt levő püspöki házban tartott állófogadás zárta.

Márkó László felvételei

320 éve kezdte meg újra a vizitációkat Almási Gergely Mihály püspök

Mérföldkő a háromszéki unitáriusok életében

MOLNÁR B. LEHEL

• A címben szereplő mérföldkő kifejezés egyáltalán nem túlzás, mert több mint hét évtizedes kényszerűsünet után, 320 évvel ezelőtt az akkori unitárius püspök, Almási Gergely Mihály visszanyerte a háromszéki unitáriusok feletti jurisdictióját, azaz joghatósági felügyeletét, és így 1693. február 1-én megkezdhette vizitációját vidékükön.

Az esemény fontosságának jobb megértése érdekében vissza kell mennünk az időben, és rá kell világítanunk néhány fontos eseményre, amelyek meghatározták és befolyásolták az akkori történeteket.

Előzmények

Köztudott, hogy a reformáció hatására Erdély legnagyobb része protestánsná lett. Ezalól Háromszék sem volt kivétel, de itt egy sajátos együttélési forma alakult ki a reformátusok és az unitáriusok közt. A gyülekezetek, ahogy Erdély más településein is, szabadon választhattak maguknak papot és iskolamestert, de előfordult – ami csak ennek a vidéknek volt a sajátossága –, hogy adott településen, ahol unitárius hiten volt a pap, református vallású volt a mester, és fordítva. Így aztán felekezeti hovatartozás nélkül, látszólag békeségben éltek egymással a hívek.

Ezt az állapotot Bethlen Gábor 1614-ben a református és unitárius papoknak adott privilégiumlevélben is megerősítette. Kétségtelen, hogy Bethlen országlásának elején ezzel a kiváltságlevelével vallási elfogulatlanságáról tett bizonyosságot, azonban külpolitikailag rossz fényt vetett rá viszonylag toleráns egyházpolitikája, elsősor-

ban az unitáriusok ideig-óráig való megtűrése. Jóllehet Bethlent eskü kötelezte arra, hogy a törvények értelmében biztosítsa a bevett vallások szabad gyakorlását, ahol lehetett, mégis megnyirbálta az unitáriusok jogait. Emellett a szombatosokkal, az innovációs dekrétumokat megsértőkkel szemben országgyűlési határozatokkal lépett fel. Ezek szerint a tévelygőknek, büntetés terhe mellett, valamelyik recepta religióba, azaz bevett vallásfelekezetbe kellett visszatérniük. Bethlen Gábor kormányzása során soha nem lépte át a politikai ésszerűség határát, olykor alkukra kényszerült, ám kitarító munkával mégis sikerült elérnie, hogy a református felekezet minden addiginál közelebb kerüljön az államegyházi státushoz.

Háromszék elvesztése

A bethleni vallásügyi határozatok végrehajtásáról (a szombatosok visszatérítéséről) alig tudunk valamit, kevés adat maradt fenn, és ezek sem a világi hatóságok intézkedéseiről, hanem az egyházak lépéseiről tanúskodnak. Az unitáriusok is meg akartak tisztulni a köztük meghúzódó szombatosoktól, és ez jó lehetőséget biztosított a reformátusoknak a beavatkozásra. Keserői Dajka János engedélyt kapott a fejedelemtől, hogy az unitáriusok helyett ő mint református püspök keresse fel az unitárius településeket is a szombatosok felkutatására, és kényszerítse azokat az áttérésre. Ezzel párhuzamosan a szentháromság-tagadó egyház ellen is e cím alatt indított támadást. Keserői azt is elérte a fejedelemtől, hogy 1622-ben a háromszéki unitárius egyházközségek felügyeleti

jogát kivegyék az unitárius püspök kezéből, és a mindenkori református püspökök jurisdictiója alá helyezték.

Itt meg kell említenünk, hogy az unitárius felekezeti történetírásban hosszú ideig az hagyományozódott át, hogy Keserői református püspök beavatkozása révén Háromszék „megcirkálásakor” több mint 60 unitárius gyülekezetet veszített el az egyház. Ma már tudjuk, hogy abban a korban legfeljebb 14 olyan gyülekezet volt Háromszéken, amelyik unitárius múlttal is rendelkezett (Árkos, Bölön, Hídvég – Fejér megye –, Kálnok, Kilyén, Kökös, Nagyajta, Sepsikőröspatak, Sepsiszentkirály, Szentiván, Laborfalva, Bikfalva, Réty, Szepsiszentgyörgy).

A háromszéki unitárius gyülekezetek csak az Erdélyi Fejedelemség megszűnése után kerültek vissza az unitárius püspök fennhatósága alá. De hogy is történt mindez?

A Diploma Leopoldinum

A 17. század utolsó évtizedeiben Európát, de különösen a kontinens délkeleti részét fontos változások jellemzik. Ez a térség, amely addig török ellenőrzés alatt állt, betagozódott a Habsburg Birodalomba. Erdély integrációjának az alapdokumentuma az 1690-ben Bethlen Miklós által kieszközölt Diploma Leopoldinum, melyet I. Lipót 1691. december 4-én megerősített, és amely szabályozza egyfelől a birodalom, másfelől az erdélyi rendek közti viszonyt. A Diploma szerint a fejedelmi tanács örökébe Erdély legfelsőbb helyi kormányszerve, a Gubernium lépett, élén a gubernátorral. A Diploma Leopoldinum

több mint százötven éven keresztül Erdély „alkotmányának” szerepét töltötte be. Az eredeti szándék szerint biztosítania kellett volna a rendeknek addigi jogait, kiváltságait, a négy bevett vallás rendszerét stb., egy valóban autonóm Erdélyt, jórészt a fejedelemségkori törvények tiszteletben tartásával. Ezzel szemben a valóságban Erdély a Habsburg-hatalom kiteljesedésének színtere lett, ahol nemcsak politikai, hanem vallási tekintetben is nagy változás következett be. Ez az ellenreformációnak a korszaka is, és ettől kezdve a politikai életben a katolikum és a Habsburg-pártiság egyet jelentett.

A Diploma körül rengeteg vita volt, a katolikus egyház újbóli be rendezkedése folytán a felekezeti közti tárgyalások is tetőfokon izztak.

Újra unitárius jurisdictio alatt

1692 márciusában a szebeni országgyűlésen az unitáriusok a református rendekkel is tárgyalásokat kezdeményeztek a háromszéki unitárius egyházközségek ügyében, de a megbeszélések eredménytelenül maradtak. Ezért Kövendi Nagy Mihály unitárius püspök azon év szeptember 5-i keltezésű levelében közvetlenül Veszprémi István református püspökhöz fordult egy Háromszékre is kiterjedő vizitálás ügyében. A református szuperintendens kategorikusan kijelentette: „Kegyelmeteket azért tiltom Atyafiságosan, mert a vizitáció enyim, és a vizitáció szerint való igazgatás.” Tehát ez a próbálkozás is meghiúsult, a református egyházfő hallani sem akart arról, hogy az unitárius püspök újból meglátogathassa a háromszéki unitáriusokat.

Időközben a betegeskedő Kövendi Nagy Mihály 1692. október 9-én meghalt, és helyébe október 23-án a szabédi zsinaton Almási Gergely Mihályt választot-

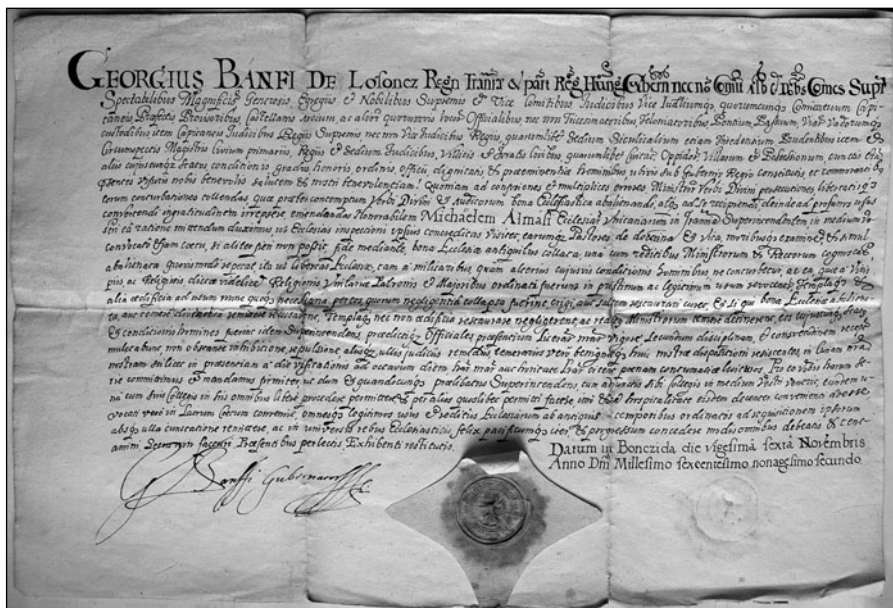
ták püspökké. Az unitárius rendek most már Almásival az élen november 23-án közvetlenül Bánfi György gubernátorhoz folyamodtak kérésükkel hangsúlyozván, hogy: „egy darab üdőtől fogva betegeskedő püspökeknek nyavajája miatt eklézsiáinknak generális vizitációja nem lehetett, (...) mostan eleinknek jó szokása szerint mű püspököt választván vizitációra való kimenetelit igen szükségesnek látjuk. Nagyságodnak alázatosan könyörgünk egy vizitatoriát adatni, mely az egész országban, minden székekre, vármegyékre szóljon nevezetesen Háromszékre is, mivel ott az hét közön nagyobb elfajulás vagon az eklézsia rendekben.” Ezt a levelet az unitáriusok még aznap, a Kolozsvárra összegyűlt urak gyűlésén átadták Bánfi Györgynek, aki másnap, november 24-én, szóban azt a választ adta, hogy menjenek ki az unitáriusok Bonchidára, és ott kiállítja a vizitatoriát.

1692. november 26-i dátummal Almási Gergely Mihály püspök átvethette a gubernátor kézjegyével ellátott, Háromszékre is kiterjedő püspöki egyházlátogatásra feljogosító oklevelet, és három nap múlva már Kolozsvár környékét be is járta. A következő év február

1-jén, több mint 70 év kényszerűznet után, Almási Gergely Mihály Háromszékre érkezett, és Nagyajtával megkezdte az ottani gyülekezetek vizitációját. Tíz nap alatt meglátogatta mind a tíz megmaradt háromszéki unitárius eklézsiát (Nagyajtát 1693. február 1-jén, Kálnokot 1693. február 2-án, Kőröspatakot 1693. február 3-án, Árkost 1693. február 3-án, Szemerjást 1693. február 5-én, Szentkirályt 1693. február 5-én, Kilyént 1693. február 6-án, Szentiványt 1693. február 6-án, Kököst 1693. február 7-én, Bölöncet 1693. február 10-én). Ezen vizitáció során olyan jelentőségű, az egész egyházra vonatkozó határozatokat hoztak, amelyek mai napig érvényben vannak. Nevezetesen azt, hogy minden egyházközségben kurátort kell választani, aki az egyházközségek vagyonáért felel. Ugyanakkor bevezették az ünnepnapj perselyes adakozást.

Beszűkülő élettér

Az unitáriusok a Rákóczi-szabadságharc bukásáig az adott körülményekhez képest megfelelően éltek, még részesültek az állami javadalmakból, sőt, azt lehet mon-

Bánffy György gubernátor 1692. november 26-án kiállított oklevele, melyben feljogosítja Almási Gergely Mihály unitárius püspököt a vizitációra

dani, hogy bizonyos fokig a lipóti diploma enyhített a fejedelemség ideje alatt ezen felekezetet ért korlátozásokon, és újból nyomdát alapíthattak, könyveket adhattak ki.

III. Károly trónra lépésével (1711) azonban a protestáns felekezetek közül az unitárius egyházat érte a legnagyobb veszteség. Ingó és ingatlan vagyonuk legna-

gyobb részének elvesztése mellett az unitáriusoknak a politikai életben játszott szerepe is egyre kisebb lett, és a recepta religio intézményét formálisan fenntartva ugyan, már csupán megtúrt vallásgyakorlatról szólnak a rendelkezések.

Záró gondolatként idézzük Almási püspök 1716-ban híveihez intézett biztató és vigasztaló sza-

vait: „Nem illik hatalmasabbal nálunknál küsködni, az kígyói eszeség mellé ragasszunk galambi szeligységet, erre lévén hivattatásunk az mű fejönktől az Úr Jézus Krisztustól, hogy tűrés és szenvedés után menjünk az mű békességünknek helyére az mű Urunktól számunkra készített hajlékomba.”

Egyetemes imahét – 2013

A Magyar Unitárius Egyház idén is csatlakozik a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa által meghirdetett imahét programjához. A hiterősítő istentiszteletek megtartása, valamint a heti tematika kötelező érvényű. A hiterősítő hetet minden egyházköztségben legkésőbb húsvét ünnepéig meg kell tartani.

A 2013. évi egyetemes ökumenikus imahét központi bibliai része Mikeás 6,6–8-ban található, az alapgondolat pedig: Mit kíván tőlünk az Isten?

Alább olvashatók az egyes napok témái, valamint a témákhoz rendelt textusok.

Első nap:

1Móz 11,1–9

Zsolt 34,11–18

ApCsel 2,1–12

Lk 24, 13–25

Második nap:

Ez 37,1–14

Zsolt 22,1–8

Zsid 13,12–16

Lk 22,14–23

Harmadik nap:

2Móz 1,15–22

Zsolt 17,1–6

2Kor 3,17–18

Jn 4,4–26

Negyedik nap:

3Móz 25,8–17

Beszélgetés az úton

A bábéli történet

Isten beszélgetésre hív

A Szentlélek kiáradása

Az emmausi úton

Úton a szenvedéssel és a szenvedőkkel

„Életre kelnek-e még ezek a csontok?”

Isten kigúnyolt és megbántott szolgája az Úrhoz kiált

Meghívás Jézushoz „a kapun kívül”

Jézus megtöri a kenyeret

Úton a szabadság felé

A héber bábák inkább engedelmeskednek Isten törvényének, mint a fáráo parancsának
Az őszinte imádságra figyel az Úr

Isten gyermekeinek szabadsága

A samáriai asszony

Úton, mint a föld gyermekei

A föld a közös jót és nem a személyes nyereséget kell szolgálnia

Zsolt 65,5b–13

Róm 8,18–25

Jn 9,1–11

Ötödik nap:

Énekek éneke 1,5–8

Zsolt 139,1–6

3Jn 2,8

Jn 15,12–17

Hatodik nap:

Ruth 4,13–18

Zsolt 113

Mt 15,21–28

Hetedik nap:

4Móz 27,1–11

Zsolt 15

ApCsel 2,43–47

Lk 10,25–37

Nyolcadik nap:

Hab 3,17–19

Zsolt 100

Fil 4,4–9

Lk 1,46–55

Lelki és testi jókért való hálaadás

A megváltás értelmezési lehetőségei

Jézus gyógyításai

Úton Jézus barátaiaként

Szeretni és szeretve lenni

Megvizsgálj és ismerj engem

Hogy munkatársakká legyünk az igazságban

Barátaimnak nevezlek benneteket

Úton akadályokon át

Ruth és Boáz utóda

Isten a szükségben levők segítője

Jézus és a kánaáni asszony

Úton szolidaritásban

Örökösödés leányágon

Ki tartózkodhat az Úr szentélyében?

A tanítványoknak mindenük közös volt

Az irgalmas szamaritánus

Ünnepelve az úton

Ünneplés a nehézségek idején

Isten tisztelete az egész világon

Örüljete az Úrban mindenkor

Mária éneke

Kórházlelkészi szolgálat

Buzogány Csoma Csilla

Sepsiszentgyörgy, 0742-512574;

Katona Dénes

Székelyudvarhely, 0266-213100;

Ferenczi Enikő

Kolozsvár, 0740-063767;

Pavelka Attila

Marosvásárhely, 0746-234917

FOHÁSZ

Uram, hozzád emelkedem lélekben! Benned bízom, Istenem, ne szégyenüljek meg. (Zsolt 25,1–2a)

Ha a tavaszra gondolok, azt mondom, hogy még csak február, ha az idő múlására, akkor így szólok, már február. Új idők küszöbén, a múlt időben, itt állok Uram, kezem összekulcsolva, szemem egy pillanatra behunyva, és Téged kereslek, Téged dicsőítelek gyermeki szeretettel és ragaszkodással. Zsoltáros ajakkal ismételtetem „Uram, hozzád emelkedem lélekben!” Hozzád, a teremtőhöz, a gondviselőhöz, ki csillagok magasságából indítasz, küldesz, csillagporos úton e földi létbe, hol szépséges világodban tenyereden hordozol mindig.

Hozzád, aki előtt felegyenesedhetem, mert meggörnyesztnek a hétköznapiak, azokban a napi gondok, terhek, de felemelkedhetek lé-

lekben hozzád, hogy kitáruljanak új tavasznak, új életnek szépséges távlatai, amelyekben nekem is feladatokat, megbízásokat adsz, és ahhoz lelkesedést, erőt, hitet, hogy elvégezhessem munkámat, s ne kelljen tunyaságom, mulasztásom, bűnöm miatt szégyenkezni se előtted, se embertársaim előtt.

Uram! Még mindig hosszúak az éjszakák, sok a sötétség. S ha sötétség vesz körül, gondolataim borongósak, teljes valómat valami félelem járja át. Fényre vágyok, napsugarak meleg ölelésére, illatos, színes ragyogásra, arra, hogy ez a fény töltsen el szívemet, lelkeimet, és bennem is úgy lobogjon, mint most a kandallók tüze. Így az én fényemben is megállhatnak, s

SZOMBATFALVI JÓZSEF

kitárulkozhatnak a lelkek, mert oly sokszor bezárkózunk egymás előtt. A fényben egymást ölelő lekeké válunk, s ha külön-külön csak szavak vagyunk, így együtt költemény, és a közös fény, a közös ég alatt testvéri, szeretetközösség.

Közös ég, közösség. Ízlelgetem Uram az ajkamra adott szavakat, míg tudom. Te a közös egünkről tekintesz ránk, oltalmazó szeretetteddel, s ezzel takarsz be, hogy ne fázzunk a februári hidegben.

Uram! Áldott légy – magasztalalak újra – az imádságért, mit naponta ajkamra adsz, a meghallgatásért, mely megnyugtatja szívemet, és az áldásért, mely elkísér tavaszt váró februári útjaimon.

Ámen.

Téli lelkek, ha életre kelnek

Nem szoktam előre tervezni, azt sem, hogy hova megyek legációba. Nem húz a szívem az otthon közepébe, s a zsebem sem a nagy legátumok környékére. Csak a kíváncsiság hajt. Persze nem véletlen, hogy az idén éppen Küküllődombón ért karácsony estéje. Hiszen egy évig laktam együtt a küküllődombói lelkész fiával, s bár tavaly húsvétkor kívántam volna odamenni, ő inkább a karácsonyt ajánlotta nekem. Így már tavaly eldőlt, hogy hol fogom tölteni a téli szent ünnepet.

El is jött a karácsony. Azaz nem tudom, hogy a karácsony jött-e el, vagy én mentem elébe, de egy a lényeg: négy hét álmodozó várakozás után egy valóságos karácsonyi mesében ébredtem. Mert, kedves Olvasó, Küküllődombón karácsonykor valóságos angyalok jár-

nak, Küküllődombón karácsonykor pásztorok, ha nem is csordát, de csodát őriznek. Küküllődombón e pásztorok és a napkeleti bölcsek szerteviszik az örömhírt a falu világában. Küküllődombón minden év karácsonyán megszületik a világ csodája. Legutóbb ennek én is csodájára jártam.

Láttam angyali angyalkákat, akiknek lelkesedése kifűti a templomot karácsony estéjén. Láttam valóságos arkangyalt, kiben oly hevesen lobogott az isteni tűz, hogy fáradságos homlokán verejtékcseppek gyöngyöztek annak forróságától. Fényében pedig az angyalkák angyalként viselkedtek, ujjának emelkedésétől angyali karok zengtek örömeiket tiszta szólamokon, s játékától az orgona sípjai evangéliumot hirdettek. Láttam a pásztorokat, amint zsoltáros lélekkel naphosszat vándorolnak, bekopogva minden házhoz, hogy elvigyék az örömhír ünnepi fényét

a hétköznapi szobákba, azután meg kimásznak a hegyoldalakra, hogy örömdaluk visszhangjától remegjen a katlan legkisebb részecskéjének lelke is. Láttam is a hálás lelkeket, amint fényük pillantgatásával jelezték köszönetüket a hallottakért. És körül voltam fogva lelkes lekekkel, akiknek fontos volt, hogy az ünnepből a táncmulatság se hiányozzék, akiknek fontos volt, hogy élet legyen, s akiknek fontos, hogy az őseiktől örökölt hagyomány ne vesszen el ebben a mind jobban örvénylő, s mindent felörlő időben.

Nyilvánvalóan hallottam szomorú történeteket is: „Annak idején két fúvószenekarunk is volt! Ma már egy sem működik!”, „Az én időmben a fiatalok is jártak énekelni a kórusba, de ma már a fiatalokat nem érdekli semmi!”, „Régebben sokkal többen jártunk kántálni, és kötelező volt a részvétel. Ma el vannak lustulva a fiatalok, és

sem mire nem lehet őket kötelezni”, „Annak idején három bált is szerveztünk karácsonykor, de ma már egy is alig jön össze, mert a fiatalokat csak a diszkó érdekli!”... A hallottaktól meg-megbotoltam a karácsonyi úton, hiszen én is az említett fiatalok közé tartozom. Elmerengtem magamban: vajon ki tehet arról, hogy ilyenek vagyunk? Vagy inkább így: tehet valaki arról, hogy ilyenek vagyunk? S vajon lehet-e ezen változtatni? Meg lehet-e, meg kell-e az irányt fordítani? S hogy mit válaszoltam ezekre a kérdésekre? Az nem ebbe a cikkbe tartozik. De talán meg sem válaszoltam. Vagy mindig mást válaszoltam, tehát valójában nincs is konkrét feleletem rájuk...

Sok mindent láttam azon a helyen, ahol karácsony ünnepén égi és földi világok találkoznak és egyesülnek. Sok mindent láttam, és sok mindentől elérzékenyült lelkem, mert egy életérzés volt, egy mennyei életérzés, amit a küküllődombóiak körében megéltem. S kedvemet még a panasza sem tudta elvenni, mert a félig megtöltött pohárra én derűlátóan tekintettem: „Nem baj, ha már félig üres a pohár, jó, hogy még félig tele van!” – Nem baj, ha kevesen mennek kántálni. Ha kevesen is, de járnak kántálni! Nem baj, hogy nincs három bál. Jó, hogy van legalább egy! Baj, hogy nincs utánpótlás a férfi és a női dalárdában. De jó, hogy van dalárda! Nem is egy, hanem KÉT

dalárda! JÓ, HOGY VAN! S hogy mi lesz ezután? Nem tudni. Isten útjai kifürkészhetetlenek. Azonban jó, hogy ma még van (sok helyt ma már ennyi sincs!), s éppen ezektől az apró értékektől (ha ezeket igazán értékelni tudjuk) oly különleges a Küküllő mente sajtóságaos gyöngyének, Küküllődombónak a csillogása.

Én üzenettel mentem Küküllődombóra, és mint legátus, hirdetem azt. Ámde üzenettel távoztam onnan is, hogy most, szintén mint legátus, hirdessem: Őrizze mindenki jászlát, s a benne rejlő értéket, míg csak erejéből telik, hogy az sokáig világíthasson a családnak, s a be-betérő vándoroknak!

ALBERT-NAGY ÁKOS

Beszélgetés Ürmösi Józseffel

Kérdez Tódor Csaba 2013 januárjában, válaszol Ürmösi József 1950 januárjában. A beszélgetőket nem az idő, hanem Homoródszentpál köti össze. 1953. január 22-én halt meg Ürmösi József lelkész, író, püspöki titkár, a szövetségi mozgalom elkötelezett híve és szervezője.

• **Tiszteletes úr, beszéljen egy kicsit az erdélyi állapotokról általában, és a kezdetekről, amikor ön Szentpálra került lelkésznek.** 1902-ben Tusnádfürdőre összehívták a Székely Kongresszust. Borszéki Soma indítványozza a Marosvásárhely–Székelyudvarhely–Sepsiszentgyörgy transzverzális vasútvonalat. De általában szó volt a Székelyföld gazdasági-természeti adottságainak jobb kihasználásának a feltételeiről, hogy a nép egy kicsit jobban éljen ezen a vidéken. Tudniillik a gond az volt, hogy amíg előljáróink gyűléseztek, egyezkedtek, addig a kétségbeesett nép nem lelő helyét e hazában, s kifelé tekintgetett. Ezalatt a magyar államkormányzat szerződést kötött a brémai „Cunard Line” és a trieszti hajóstársaságokkal a magyarok, székelyek, tótok Amerikába szállítására.

• **Hogy nézett ki egy falusi lelkész programja, mivel foglalko-**

zott Ön egy minden központtól eléggé távol eső parókián?

A vasárnapi és hétköznapi istentisztelet elvégzéséből állott a lelkészi szolgálat. A tömeges elvándorlás erősen gyengítette az egyházközségek életét. Az egyházi főhatóság elrendelte a fokozottabb *cura pastoralis*. Vallásos népies estéket szerveztünk a Szentpál, Szentpéter, Városfalva és Jánosfalva községek lelkészeivel és énekvezértanítóival. Az esték beosztása a következőképpen alakult: egyházi ének, ima, rövid bibliamagyarázat, valláserkölcsi tartalmú elbeszélés felolvasása, ifjak és gyermekek szavalata, egyházi ének, és bezáró ima.

Említésre méltó a Nőegylet munkája. Minden vasárnap este tartották az összejöveleket. Rövid bibliamagyarázatot tartottam, begyakoroltunk 1–2 egyházi éneket, a vezető asszonyok felolvastak. Ezt megbeszélés követte, amelyen a lelkész és énekvezér nem

vettünk részt. A Nőegylet tevékenységének köszönhető, hogy kicserélték a szegényes templomi felszereléseket és úrasztali kellékeket, karácsonyfa-ünnepet szerveztek, szeretetsomagot osztottak ki minden gyermeknek, a templom belső és külső tisztántartásáról gondoskodtak, a templomkertbe virágokat ültettek, amelyeket a fiatal lányok gondoztak. A kátét legjobban tudó lány egy énekeskönyvet kapott ajándékba, s ezért egy évig gondoskodott az úrasztalán a virágokról. Nyári időben napközi otthont működtettek azon gyermekeknek, akik nem mentek a mezőre, hogy ne csatangoljanak az utcán.

• **Milyen volt a faluban az Ön megítélése? Hogy fogadták kezdeményezéseit?**

A *nadrágosokkal* szembeni bizalmatlansággal fogadtak. 1904 májusában kerültem ide, s azelőtt lejajlott a tagosítás, amikor sok föl-

det elveszítettek az emberek. A keblitanácsban csak az anyagi ügyeket tárgyalták. Céлом volt, hogy a szellemi-lelki munkába is bevonjam őket. Először a bizalmukat kellett elnyerjem, hogy nem a nyerészkedés vágya hajt ebben a munkában. A falu ifjúságával kezdtem. A legnagyobb gondot a felügyelet nélküli táncmulatságok, fonókák okozták.

• Soroljon fel néhány eredményt, amit a szövetkezeti munkával hoz kapcsolatba.

1905. január 9-én megalakítottuk a Gazdakört. Ezt a Földművelésügyi Minisztérium által fölállított „Székelyföldi Miniszteri Kirendeltség” támogatta. Udvarhelyi megbízottja, Dorner Béla gazdasági intéző, kiváló szervező és a nép gazdasági haladása iránt nagy megértést tanúsító vezető volt. Beszereztünk többek között egy Bakker-féle szórórostát. Aztán a kirendeltségtől kaptunk egy könyvtárra való könyvet. A faluban akkora volt az olvasási kedv, hogy még egy politikai lapot is megrendeltünk. A Tejszövetkezet 1906-ban alakult meg. A barcasági tejszarnokban megtanultam az amyl-alkohollal és kén-savval való tejszírmérést. Voltak ugyanis, akik a tejet lefölozték s azután szódabikarbónát tettek bele, hogy a fajsúlymérő a megfelelő fokot mutassa. Ezzel az eljárással a visszaéléseket kiszűrtük.

A tejszövetkezet egy újabb feladat felé terelte a figyelmünket, nevezetesen a legelőfeljavítás vált égetően szükségessé. Ezen a téren az államosítástól való félelem gátolta a legjobban a népet. Tamás Sándor és Imre Pál tekintélyes gazdák voltak a segítségemre, s így együtt valahogy meggyőztük a népet. A borsikafenyőket kivágták, a köveket összegyűjtötték, rakásba hordták, felhasználták (a mélyebb vízmosásokat kőgátkötésekkel rakták ki), vagy eladták. Itatókat szerettek be.

Megemlítem még, hogy a miniszteri kirendeltség gazdasági ki-

rándulásokat szervezett évente a szász vidékekre. Tanulmányi kirándulásokra mentünk Brassó megyébe, a barcasági szász községekbe, Hőltövénybe, Botfaluba, Feketehalomba, az algyógyi Kun Kocsárd-féle gazdasági iskolába, a medgyesi szász földműves iskolába. Itt láttuk a hívek először szecskavágót, kukoricavető- és kapálógépet, betonistállót, trágyatelepet és silőgödröt.

• Megmagyarázza az olvasóknak, hogy mi az a „gazdasági vér”?

Hát a *gazdasági vér* fogalmát először én is egy ilyen kirándulás alkalmával hallottam. Botfaluban voltunk, s szóba kerültek az otthoni gazdaságok. Szentpálon a gazdák nem nagyon törődtek az udvaron a trágyával, s hogy mi lesz a trágyalével. Össze-vissza elfolyta az udvarokat, s nemhogy rendetlenek voltak az udvarok, hanem rettenetes bűz is volt. De nem volt mit tenni. Én többször említettem, hogy ez így nem jó. S ekkor mondja a cukorgyár igazgatója, hogy a trágyalé a *gazdasági vér*. Több ilyen kirándulás után aztán a gazdák közönyössége megszűnt.

• Közbejött egy háború is. Ezt nyilván Önök másképpen élték meg akkoriban, mint ahogy mi tanultuk a könyvekből. Meséljen egy kicsit a háború utáni időkről.

A háború után heti rendszerességgel továbbképzőket tartottunk Pálffy Ákossal, aki már jó ideje volt a faluban mint kántortanító, és nekem a legközvetlenebb munkatársam. A háborút járt katonák élményeiről számoltak be (oroszdán példák az iskolákról, gazdaságról stb.). 1923-ban harangot öntöttünk Pap M. Gábor és Sándor Apollónia nagylelkű adományából. A faluban összegyűjtött pénzből az orgonát javítottuk meg.

A szertartások rendjén két fontos dolog történt. A templomba a harangozás bevégzése után men-

tek be, közben szólt az orgona, és a papot felállva üdvözölték. Addig a kezdőének alatt mentek be. Id. Molnár Lajos nagyszerű presbiterem javaslatára a tort beszüntettük 1926-ban. Igaz, hogy megmondták a közgyűlésen, hogy *akkor a pap s a mester se tartsanak just a temetési tyúkra és a bor árára*.

• Hogyan tudná röviden megfogalmazni, hogy miért volt érdemes az embereknek beállni a szövetkezetbe?

A tagok a jegyzett üzletrészeik után 5%-os kamatot kaptak, de a szövetkezet erősödésével és fejlődésével nemcsak ezt a kamatot adtuk meg, hanem bevezettük a „vásárlási visszatérítés” eljárást is. Ez a legigazságosabb és legméltányosabb eljárásnak bizonyult, mert ebből mindenki olyan arányban részesült, amilyen arányban pártolta a szövetkezetet. A 10 lejen felüli vásárlásoknál szelvényeket adtunk, de egy-két év után a visszaélések elkerülése végett *vásárlási törzskönyvet* állítottunk be. Az évi mérleg elkészítésekor a jövedelem arányában, bizonyos összeget vetünk fel vásárlási visszatérítésekre, s ebből mindenki évi vásárlási összegének arányában kapott visszatérítést.

Itt külön említést megérdemel a szövetkezeti kocsma. A nép ügye hozzá van szokva az ivászathoz, amiről leszoktatni nem lehet, esetleg mérsékelni. Eleget próbálkoztam, de teljesen nem lehet az ivászatot kiiktatni. Ezért meg is kaptam a magamét egy jóakaró újságírótól, aki egy cikkében azt írja, hogy a *szövetkezeti kocsmák abban különböznek a más kocsmáktól, hogy ezekbe a pap vezetése alatt vonul be a nép*.

• Ha már említette az újságíró, kérem, beszéljen azokról is, akik esetleg nem értettek egyet Önnel, vagy esetleg elmarasztalták, megkritizálták azért, amit tett? Nem tudom, hogy abban az időben voltak ilyen emberek?

1909-ben a Vármegyei Gazdasági Egyletben, amelybe tekintélyesebb vagyonú gazdák tömörültek, egy római katolikus pap azt mondta nekem, hogy én egy valódi szocialista vagyok. Egy református kolléga, sajnos a neve nem jut eszembe, azt mondta, hogyha a Jézus Krisztus evangéliumával nem tud hatni a népre, akkor ő egyébbel nem próbálkozik.

• **Az unitárius egyházon belül, vagy esetleg a testvérfelekezeten belül hogyan értékelték az Ön munkáját?**

Az *Unitárius Egyház* című lapban megvádoltak s figyelmeztettek, hogy hagyjak fel a szövetkezeti munkával, mert hálátlan a nép, és sárral dobálja meg a palástot. Vagy a torockói kollégámat idézhetném, aki azt mondta egy lelkészi értekezleten, hogy „le a közvetlen vezetéssel”. Számomra viszont az alapcél, ami vezet a szövetkezeti munkámban nagyon egyszerűen megfogalmazható: *a társadalmi jólét és istenországa fogalmának öszszegegyeztetése.*

Szilágyi Sándor *Megkövesedett protestantizmus* című írásában a következőket mondja: „Valljuk meg őszintén, a nép ma édes keveset törődik azzal, hogy a temploma tetjén csillag van a kereszt helyett, vagy borban-kenyérben kapja-e az úrvacsorát. Más kérdések izgatják őt ma, és más kérdésektől várja sorsának jobbra fordulását... A nép lelkét társadalmi és gazdasági kérdések tartják fogva, és mint mindig, úgy ma is azt várja, hogy akik hatni akarnak rá, az őt érdeklő dolgokkal álljanak elő.” Én ezt alátámasztván, a következőket mondtam egy felszólalásomban: „én úgy képelem, kedves lelkésztársak, de nem csak képelem, hanem kezdem tapasztalni, hogy ha a nép látja, meggyőződik arról, hogy mi nemcsak a templom falai között törődünk velük, hanem anyagi, gazdasági fejlődésük eszközeinek – gazdakör, szövetkezetek – irányítói, vezetői vagyunk, bizalma velünk szemben növekedik, s így fokként, lassanként elérhetjük azt, hogy egyfelől a nadrágosok iránti gyűlölet elenyészik, de más-

felől – míg eddig a falu kocsmárosa tartotta kezében a fél falut és irányította, addig most – a szövetkezetek útján a lelkész megnyeri a falu értelmiségét, gondolkodni tudó egyedeit, de nem a zseb és a dupla kréta által, hanem az érettség és érdekükben tett munkával. Mert így szólhat a népéhez: íme, én a ti anyagi boldogulásotokért segítségetekre vagyok, de jöjjetek most ti is, hogy együttesen munkálkodjunk ama másik nemesebb részért: a lélekért is! Így képelem és így óhajtom gyakorolni az igazi lelképásztorkodást.

Emlékszem, hogy 1908-ban, a palicsi gazdaszövetségi gyűlésen elhangzott, hogy minden községnek gazdaköre legyen, az csak attól a hármasszövetségtől függ, melynek erejével és hatalmával nagy dolgokat lehet létrehozni. Ez a hatalmas községi hármasszövetség: a lelkész, a tanító és a jegyző.

Hát ez az, ami engem vezet a munkámban.

(Az írás Ürmösi József 44 év a lelkészi és szövetkezeti munka mezején című kézírata alapján készült.)

10 éves a székelykeresztúri kórus

A szeret ünnepére várva advent harmadik vasárnapján a székelykeresztúri unitárius kórus 10. születésnapját ünnepeltük meg. Az ősz folyamán felújított és átadott egyházközségi épületben, a Barátság Házában kórustermet kaptunk, amelyet szépen berendeztünk. Köszönet érte egyházközségünk vezetőségének.

Bak Erzsébet karvezetőnk javaslatára örömmel, izgalommal és sok próbával készültünk. Karácsony közeledésében egy szép, főként karácsonyi énekekből álló műsort állított össze karvezetőnk. Amerikai testvéreink és egyházközségünk híveinek segítségével székely-inget készítettünk – a többi ruhadarabot mindenki saját költségén készítette el.

Mikó Ferenc segédlelkész ünnepi szószéki beszédében kívánt sok sikert és kitartást a további fellépéseinkhez, és egészséget ahhoz, hogy sok születésnapot érhesünk még meg.

„Ne csak szóval szeressünk, hanem énekléssel, tettel, igazsággal” – kezdte beszédét id. Szombatfalvi József lelkész, aki megemlékezett az elmúlt tíz esztendő kórustevékenységeiről, a kórustalálkozókról, és azok-

ról a társainkról, akik már nincsenek közöttünk. Az éneklés is egyfajta érték a kultúra világában, a közösség formálásában, összetartozásban – fogalmazott lelkészünk, aki Kodály Zoltán-idézzel zárta beszédét: „(...) lehet élni zene nélkül is. A sivatagon át is vezet út. De mi (...) azt akarjuk” – hogy az ember –, „ne úgy járja végig útját, mintha sivatagon menne át, hanem virágos kerten.” Beszéde után fellépésünket megörökítő fényképeket tartalmazó emléklapot nyújtott át a 47 személyből álló kórus tagjainak.

Az ünnepség közös ebéddel zárult, ahol beszélgetve, énekelve kellemes délutánt töltöttünk el.

LŐRINCZ JUDIT

Gondnoki találkozók a kolozs-tordai egyházkörben

Egyre gyakrabban fogalmazódik meg annak gondolata, hogy egészséges egyházközösségi élet csak ott és akkor tud kialakulni, ahol és amikor a lelkészek mellett a világiak is cselekvően kiveszik részüket az egyházközségi életének szervezésében, vezetésében. A gyülekezetek életében kiemelkedően fontos szereppel kell bírjanak az egyházközségek világi vezetői, azaz a gondnokok, akiknek hozzáállása, munkája, felelősségvállalási készsége, és nem utolsósorban emberi tartása nagyban befolyásolja egy közösség életét. Szerepük fontossága azonban nemcsak a munkában való aktív részvételben merül ki. Meglátásaik, az egyházközségi problémáinak a „belülről” való megközelítése más szempontokat villanthat meg mind a problémamegoldás, mind a tervezés, a gyülekezeti élet szervezése esetében. Nagyon fontos tehát véleményük megismerése.

Ennek felismerése és felvállalása képezte alapját annak a kezdeményezésnek, melynek értelmében a kolozs-tordai egyházkör vezetősége találkozóra hívta a kör egyházközségeinek gondnokait a decemberi és január hónapokban.

Az első találkozóra december 15-én került sor Alsófelsőszentmihályon, melyre tíz egyházközségi gondnokai voltak hivatalosak. A találkozón a bágyoni, kövendi, aranyosrákosi, mézskői, sinfalvi, tordai, torockói és alsófelsőszentmihályi egyházközségek gondnokai vettek részt. A második találkozó színhelye a kolozsvári belvárosi egyházközségi gyülekezeti terme volt, január 19-én. A találkozón a kolozsi, tordatúri, magyarszováti és a három kolozsvári egyházközségi gondnokai, valamint Máthé Dénes főgondnok vettek részt.

A köri vezetőség részéről Dimény József esperes, Fekete Béla egyházköri jegyző és Pálfi Árpád János, valamint Solymosi János köri felügyelőgondnokok és az egyházköri tanács tagjai vettek részt.

A találkozók rendjén először az új vezetőség mutatkozott be röviden, ismertette eddigi tapasztalatait, illetve azokat az elveket, melyek mentén az egyházkör életét, a köri vezetőség és az egyházközségek közötti együttműködést elképzeleli. Ezután a gondnokok bemutatkozására került sor, akik beszámoltak tapasztalataikról, egyházközségeik helyzetéről, esetenként arról is szóltak, hogy miként látják a saját szerepüket, feladatukat.

Az ún. ismerkedés után vetített képes előadás révén a jelenlevők megismerhették az egyházkör egyetemes egyházban elfoglalt helyét, a kör és az egyházközségek lélekszámát. A bemutatóból kiderült, hogy a 2011. december 31-én 8610 lelket számláló egyházkör tagjainak 90 százaléka Kolozsváron és környékén (3568), valamint Aranyos-vidéken és a Torockó-völgy-

ben (4231) élt. Az egyházkör fennmaradó tagságát az észak-erdélyi és dél-erdélyi szórványban levő gyülekezetek adják. Az elhelyezkedés, a földrajzi távolságok nagymértékben meghatározzák az egyházköri élet jellegét és lehetőségeit.

A bemutató után bibliaolvasással (4Mózes 14) egybekötött elvi megalapozásra került sor, mely arra igyekezett útmutatást adni, hogy milyennek kell lennie egy közössége érdekében munkálkodó vezetőnek. Fekete Béla egyházköri jegyző a Kánaán kikémlésére kiküldött 12 törzsi vezető története kapcsán mutattott rá, hogy a világi vezetők véleménye, felelősségvállalása, megnyilvánulása milyen mértékben határozhatja meg egy-egy közösség életének az alakulását. A küldöttek felelőssége, hogy miként Józsué, a jó ügy, a közösség tényleges érdekeit szolgáló ügy mellett következetes hittel álljanak ki. Pálfi Árpád kör felügyelőgondnok hangsúlyozta, hogy a gondnok élete tiszta és feddhetetlen kell legyen, a cselekedeteit nem az egyéni érdek, hanem a közösség iránti elkötelezettség kell motiválja.

A találkozó egyik – remélt és megvalósul – hozadéka volt, hogy a világi vezetők kötetlen, sok esetben baráti hangulatban nyilatkoztak meg, fejtették ki egymásnak és a kör vezetőségének azokat a gondolatokat és problémákat, melyek foglalkoztatták. Sőt egy-egy felmerülő probléma esetén alkalmanként hasznos tanácsokat is adtak egymásnak, saját gyülekezetük példáját véve alapul. A találkozók az elhangzottak összegzésével zárultak, melynek rendjén egy *gyengéségek és erősségek* táblázatba rendszerezték a jelenlevők a találkozó során megfogalmazott véleményeket.

A kör vezetőség úgy látja, hogy hasonló alkalmak teremtése, amikor a világiak egymás között megbeszélhetik a problémáikat, és közösen kereshetnek megoldásokat ezekre, elengedhetetlenül fontos. A jövőbeli tervek között szerepel egy egyházköri szintű találkozó megszervezése is, melynek célja az egyházkör gyülekezetei számára találkozási lehetőség megteremtése, az összetartozás-tudat erősítése. A találkozóra valószínűleg augusztus folyamán kerül sor.

DIMÉNY JÓZSEF

Könnyű álmot hozhat az éj

SIMÓ
MELINDA

Almaink megértése sokunkat foglalkoztat. Minden korban különös figyelem övezte az álmokat. Az Ószövetség profétikus jelleget tulajdonít nekik. Arisztotelész megállapítása szerint az álom valószínűleg nem más, mint az alvás közben megnyilvánuló lelki élet.

Életünk egynegyedét alvással töltjük. Az átlagéletkort megelő ember esetében ez több mint húsz év. Olyan kimutatásra, amely azt vizsgálná, hogy álmosan hány évet töltünk, eddig nem bukkan-tam. Az amerikai alváskutató intézetek szerint a rossz alvási szokások találhatók a társadalmunkban leggyakrabban előforduló problémák mélyén.

Íme, néhány szabály, hogy „könnyű álmot hozzon az éj”:

1. Határozzunk meg egy állandó – mindennap majdnem azonos – időpontot a lefekvéshez és a felkeléshez.

Ferenc József császárt uralkodónak nevelték. 68 esztendőn át uralkodott. Ő volt a leghosszabb ideig trónon levő Habsburg. Szigorú neveléssel még fiatalon rászoktatták, hogy minden este tíz órakor térjen nyugovóra, és hajnali háromkor ébredjen. Legendás munkabírásának egyik titka ebben rejlik életrajzírói szerint.

2. Az ágyat csak pihenésre használjuk.

Aggályaink leltározására legtöbbször lefekvéskor kerítünk időt. Így az ágyunk összekapcsolódik egy szorongási szinttel, és ez nem hagy majd aludni minket.

3. Kerüljük a lefekvés előtti konfliktusokat. A nap lezárása azt jelenti, hogy elfogadom, ami aznap történt.

Kölcsönvehetjük Margaret Mitchell főhősnének, Scarlettnek a

szavait: „Majd holnap gondolkodok erre (...) Akkor már el tudom viselni. (...) Elvégre a holnap az már egy másik nap.”

4. Ne próbáljunk elaludni!

Amikor nagyon szeretnénk elérni valamit, akár túl is motiválhatjuk magunkat és ez frusztrációval, szorongással és eredménytelenséggel jár. A szorongás és idegeskedés álműzők.

Ehelyett használhatjuk az alábbi vizualizációs gyakorlatot.

Képzelték el már, hogy milyenek is az álommanók. Aránytalanul nagy füleik keretezik kerek, dundi kis arcocskáikat. Apró szemekből melegség és őszinteség árad. Komoly kis homlokaik bizalmat sugallnak, azt üzenik: „légy nyugodt, diszkrétek vagyunk”. Élénk, vidám színű ruhákat és teherbíró hátizsákokat viselnek.

Képzeld el, amint odaugrik egy álommanó, beteszi a hátizsákjába azt a problémánkat, gondunkat, ami épp nem enged aludni, pihenni, és hopp, elszalad vele, és elrejtőzik, mert ezek a komoly kis manók ilyet is tudnak.

Aztán jön egy másodík, és hopp, viszi is a zsákjában a következő gondunkat, és szépen sorjában jönnek és teletömik a zsákokat, majd elrejtőznek.

Az ilyen gyakorlatoknak az a szerepük, hogy megállítsák a gondolataink „támadását”.

Emellett jót tehet a lefekvés előtti mozgás, a nehezen emészthető ételek, valamint az alkohol és koffein tartalmú italok elkerülése közvetlenül elalvás előtt.

Ezekre mind odafigyelve pihentető alvásunk lehet, és az úgynevezett gyors szemmozgásos szakaszban álmodunk.

Mindenki álmodik, csak nem mindenki emlékszik arra, amit ál-

modott. Alváskutató intézetekben vizsgálták azokat a személyeket, akik azt állították magukról, hogy nem álmodnak. Ezen személyek is be tudtak számolni álmaikról, ha a kísérletvezetők éppen a gyors mozgásos szakaszban ébresztették fel őket.

Freud szerint az álom „királyi út a tudatalattihoz”, Bagdy Emőke pedig az álmokat a lélek szellőzőnyílásainak nevezi.

Önmagunkra való figyelésünk igényli azt, hogy álom-üzeneteinket megfejtsük.

Freud *Álomfejtés* című könyvében találtam a következő történetre: Egy fiatal lány azzal kereste fel a professzort, hogy nagyon rémeset álmodott: egy közeli hozzátartozója meghalt, ő pedig a temetésen nevetett.

Freud kikérdezte paciense élet-történetét, és kiderült, hogy ez a fiatal lány jelen volt egy nagyon távoli ismerőse temetésén, és ott találkozott egy fiatalemberrel, akit nagyon szimpatikusnak talált. Persze temetésen a szimpátia nyilvánításának sem helye, sem ideje nem volt, ezért elfojtódt, bekerült a tudatalattiba. A lány álmaiban teljesítette vágyait, ugyanis a temetés összekötődött valahol mélyen azzal a kellemes érzéssel, amit egy másik személy okozhat, és innen jött a nevetés. Egy elfojtott vágy úgy teljesítődött tehát, hogy az álom olyan helyre vitt (temetés), ahol elindult az érzés.

A hasonló álmofejtések közelebb visznek önmagunk megismeréséhez, működéseink megértéséhez.

Remélem, hogy a jó alvási szokások csökkentik majd az álmos-sággal töltött időket, és álmaink üzenetei önmagunk építését eredményezi.

Az élet rendje: Búcsúzunk

„Mert nincs napkelte kettő ugyanaz,
és nincs két ugyanolyan pillanat,
mert ami egyszer elkezdődik,
annak egyszer vége is kell legyen.
Mert ez az élet rendje.”

(Reményik Sándor: *Búcsúzunk*)

Közel három évtizede annak, hogy Farkas László tiszteletes és Farkas Margit énekvezér Korondra érkeztek. Csodálatos évek voltak ezek korondi unitárius közösségünk életében. Megtanítottak vasárnapról vasárnapra templomba járni, hálát adni az Istennek életünkért, megbecsülni és szeretni munkánkat, pontosan és értelmesen élni. Amint azt ifjú testvérünk, Lőrincz Zoltán is kiemelte búcsúbeszédében: „Felnőtt fejjel, ha visszatekintünk az ifjúság vallási nevelésére, látjuk, nem volt hiábavaló a sok önzetlen odaadó munkájuk.” Isten-dicséretre, felebaráti szeretetre in-tették, nevelték az ifjúságot. „Tettük, amit tennünk kellett, mi csak a munkánkat végeztük” – hangzottak a tiszteletes búcsúszavai.

28 év gyönyörű munkája marad a korondi unitáriusokra, lelki, szellemi és anyagi emlékek, eredmények maradnak összekovácsolt közösségünknek. Olyat alkottak, „amit nem fog a halál”. Pályafutásuk, életük legszebb időszakának számít ez számukra is. Kiemelkedő, hogy rengeteg energiát fektettek műemlék-templomunk felújításába, mely az idelátogató zarándokoknak csodálatos látnivalót nyújt.

Elérkezett az a pillanat, amikor a nyugalomba vonult lelkészi házaspártól búcsúzni kell. Nehéz pillanatok ezek, hisz velük együtt felettünk is múlnak az évek, nagyon sok szép emléket hagynak szíveinkben.

Köszönet a tiszteletes asszonynak, az együtt eltöltött szép estékért, amelyeken példaértékű munkával

fejlesztette a női dalárda tagjainak énektudását. Tar-solyunkban továbbvisszük ezt a tudást és megpróbáljuk átadni a gyermekeink számára is. Egyedi emlékeként őrizzük meg a zarándoklataink élményeit is.

Búcsúbeszéd illetve a nyugalomba vonuló lelkészi házaspárt a fenyőközi leányegyházközség képviselőitől is. Ők is megköszönték az értük való szeretetteljes szolgálatot, rájuk figyelmet, az ifjúság vallási nevelését.

Katona Mihály polgármester is köszönetét fejezte ki az együttműködésért, amely az egyházközség és Korond fejlődését szolgálta. A beszéd után Korond díszpolgáiraivá fogadta a lelkészházaspárt. Mindig visszavárjuk, és szeretettel fogadjuk községünkben – zárta beszédét a polgármester.

Búcsúzásul kívánjuk, a jó Isten gondviselése, áldása és szeretete vezérelje életüket. Adjon békés, megelégedett nyugdíjas éveket.

„Robognak vonatok és életek,
Bennem legbelül valami remeg,
Mert nem tudom, sohasem tudhatom,
Szoríthatom-e még e két kezét,
amit elengedek.”

LŐRINCZ MÁRTA

Ezer ölelés, ezer áldás, ezer kézfogás

Prentice Mulford (1834–1891), aki életének nagy részét magányos elvonultságban, írással töltötte, így fogalmaz: „Néhány ember az önszeretet és az önérvényesítés ötletét ridegnek, szívtelennek, sőt kegyetlennek találja. Pedig a dolognak van egy másik oldala is. Aki törődik saját magával, az valójában másokkal is törődik. Sőt a másokkal való törődés egyetlen, hosszú távon is eredményes módja, ha magunkkal törődünk.”

Ez év januárjában is, mint minden évben, egy hetet csak magammal törődtem. Tudtam, hogy eljön a nagy pillanat, amikor a 16-dik alkalommal megszervezett imahét valamelyik napján, magaménak mondhatom az ezredik ölelést, az ezredik áldást, az ezredik

kézfogást. Itt szolgált éveim alatt 95 csodálatos délutánt és estét tölthettem együtt a különböző felekezetek lelkészeivel és gyülekezeti tagjaival, egy-egy templomban. Meghitt pillanatok, fohászok, zsoltárok, zsolozsmák, csendes imák. Minden egyes istentisztelet alkalmával legalább 10–11 lelkész, lekipásztor, pap, pópa, plébános vagy atya osztotta ránk, Istennek segesvári választott népére – ahogyan Biró István református lelkész-esperes fogalmazott a záró istentiszteleten – az áldását, és nyújtotta felénk kézfogásra a kezét. Ünnepe volt az a pillanat, amikor Isten ölelését éreztem, és azt, hogy mennyire szeretem önmagam.

„Mivel állhatok az Úr elé...?” (Mikeás 6,6) hangzott minden este a kérdés a keresztény egység imahetén. Semmi mással, csak alázatos önmagammal...

BENEDEK ENIKŐ

Betlehemi láng Sinfalván

Elmúlt az esztendő, és már a karácsony is csak emlékeinkben él. De jó visszaidézni, hogy a tavalyi karácsony egy kicsit más volt, a meglepetés izgalmával telített. Karácsony estéjén egy új fény vegyült a betlehemi csillag ragyogásába a sinfalvi templomban. Hozzánk is elérkezett a betlehemi láng.

Az ENSZ 1986-ot a béke évének nyilvánította. Egy osztrák cserkészcsapat ötlete alapján a béke szimbóluma a betlehemi Születés templomában égő láng lett. Azóta évről évre Bécsből – cserkészek kíséretében – egy-egy gyermek indul Jézus születésének helyszínére, hogy a jászol helyén épült templomban található örökmécsesből lángot vegyen. Lámpásba zárva hozzák repülővel Bécsbe, ahol egy nagyszabású ünnepség keretében veszik át az egyes országok, nem-

zetek cserkészküldöttségei a lángot. Ezt követően a betlehemi láng szállítása a legváltozatosabb módon történik. A Romániai Magyar Cserkészszövetség Nagyváradon vette át a lángot. Ifjú testvérünk Andreica Tulia jóvoltából pedig, aki a Romániai Magyar Cserkészszövetség tagja, eljutott hozzánk, Sinfalvára.

Jött e láng határokat átívelve repülőn, vonaton, kerékpáron, autón vagy gyalogosan közlekedők által, kézről kézre adva, mind több és több fényt árasztva. S míg e lángtól fellobbantak az adventi koszorú és a karácsonyfa gyertyái, új érzéssel hallgathattuk Reményik Sándor *Öröktűz* című versét Becze Tünde előadásában. És mintha bensőségebben szólt volna az ifjúság éneke is: „Mi jobb valónkhoz visszahaza, követni érdemes, / Ó, Betlehemnek csillaga vezess, mindig vezess.” „A viharfújta, szellen-

gette láng” itt volt, és el nem oltotta semmiféle vihar. Egy lángot kaptunk „mely forraszt s összefűz”. Szeretném hinni, hogy mindenki elraktározta szíve mélyén ezt a lángot, hogy bármikor újra éleszthesse, ha fényre, melegségre vágyik.

PÁLFI ILDIKÓ

Életképek Szőkefalváról

Karácsonyi ajándékozás

„Az ajándékozásról általában a tárgyak jutnak eszünkbe, de a legnagyobb ajándék az, ha időt szánunk valakire, ha kedvesek vagyunk hozzá, és vigaszt nyújtunk a szenvedőnek. Ezek az apróságok egészen addig nem túl fontosak számunkra, amíg nekünk magunknak nincs rájuk szükségünk.” (Joyce Hiffler)

Karácsony táján sokunknak az jut eszébe, hogy ajándékozni kellene. Vásárolunk, barkácsolunk, de időnként eszünkbe jutnak azok is, akiknek más ez a karácsony, mint a régi karácsonyok. Élnek mellettünk olyan emberek, akik nem várnak már ajándékot, sokan még jó szóra sem számíthatnak, és karácsony is ugyanolyan nap, mint a többi, mert a keveset be kell osztani. Ilyen és ehhez hasonló gondolatok fogalmazódtak meg a szőkefalvi nőszövetség adventi találkozóján. Jó lenne adni, azért, mert adni jó, és milyen jó lesz majd kapni is, ha eljön az ideje. Ajándékot vásároltak hát, és megajándékozták az egyházközség nyolcvan év feletti tagjait. Pénzértékben csekély ajándékokban benne volt az özvegyasszonyok két fillérje, a fiatalabbak szeretete és mindnyájunk segíteni akarása. Volt, akinek a váratlan ajándék, volt, akinek az ajándékozás öröme hozta el a karácsonyi örömhírt. Adja Isten, hogy a következő karácsonykor is megajándékozhatunk egymást!

Rendhagyó imaest

Január a meghúzódás hónapja: csendben, behúzódva meleg lakásunkba már a tavaszra gondolunk.

Egy ilyen csendes estén pattant ki az ötlet: Mikor szervezünk egy imaestet? De nem olyan szokásosat. Legyen ez más, különleges, rendhagyó. Tulajdonképpen az ötlet nem is a miénk volt. Székely Kinga-Réka lelkész nő vetette fel, hogy jó lenne egy imaestet tartani itt Szőkefalván is, hogy bemutathassuk az Unitárius Lelkészek Országos Szövetségére által tavaly kiadott imádságos könyvet, hogy együtt imádkozhassunk, megoszthassuk egymással imaélményeinket. Örömmel fogtunk hozzá a szervezéshez, mert tudtuk, hogy jó lesz, tartalmas lesz. Emlékeinkben ott élt még az egy évvel ezelőtti adventi imaest hangulata, a személyes vallomások bensősége.

Január 11-én este sokan gyűltünk össze a szőkefalvi templomban, unitáriusok és más felekezetűek. Imádkoztunk, vallottunk önmagunkról, emlékeztünk mindazokra, akik imádkozni tanítottak. Amilyen sokszínűek vagyunk mi, emberek, legalább olyan sokféle lehet imádságunk is. Imádságunk, Istennel való kapcsolatunk lenyomata. Hiszem, mindannyiunk számára feltöltődés volt ez az alkalom, hogy ne csak kibírjuk a telet, a magányt, a hideget, hanem Istenben bízó hittel várjuk a természet és lelkünk megújulását hozó tavaszt.

KISS ZSUZSÁNNA

SZERETETSZOLGÁLAT

Élménybeszámolók segélyakciók résztvevőitől

Az Unitárius Közlöny legutóbbi lapszámában több segélyakcióról is beszámoltunk. A Gondviselés Segélyszervezet által irányított segélyezések megvalósításában részt vett a János Zsigmond Unitárius Kollégium, a kolozsvári Unitárius Óvoda és Bölcsőde, a Kolozsvár–Belvárosi Unitárius Egyházközség és az Erdély Mentőcsoport. A segélyakciókat többek között a Bethlen Gábor Alap is támogatta. A kivitelezésben részt vevő önkéntes munkatársaink közül néhányan megfogalmazták alkalmi élményeiket, amelyeket az alábbiakban olvashatunk. Szolgáljon tanulsággul és ösztönző erőként segélyezési tevékenységeink folytatásához! A szemléltető képek a szóban forgó programok közben készültek. További részletek a www.gondviseles.org honlapon találhatóak. (Szabó László)

Vegyes érzésekkel indultam útnak a segélycsomag házhoz szállításakor, ugyanis a segélyezett családok nem tudtak érkezésünkről. Fenntartásaim általában voltak, mert minden hajlékban szeretettel és hálával fogadták érkezésünk. Jó érzés volt megfogni egy-egy idős néni kezét, és a mindennapokról beszélgetni velük. Örülök, hogy részese lehettem a segélyakciónak, ugyanakkor köszönöm az együttműködést mindenkinek, aki segített a csomagok összeállításában és célba juttatásában. Bennük új önkéntes munkatársakra leltünk, és értékes embereket ismerhettünk meg.

Kriza Gyöngyi (a Gondviselés Segélyszervezet munkatársa)

A tavalyi az első karácsonyom volt Kolozsváron, és hiányzott(-zik) a falu, a közösség, a gyermekek, a közvetlen kapcsolat az emberekkel, az élet szaga, hangulata. És ezt találtam meg a segélycsomagok kiosztásakor. Legszebb karácsonyi ajándék volt számomra, mindannak ellenére, hogy a családi házaknál, ahova a segélycsomagokat vittük, sokszor az idős emberek magánya, egyedülléte, magárahagyatottsága, betegsége fogadott. De ott volt egy-egy helyen a gyermekek mosolya, csengő kacagása is, ahogyan örvendeni tudtak az ajándéknak. Valami olyan történt, amit a nagyváros forgatagában nem lehet, nem tudtam eddig felfedezni, megtalálni. Az őszinte öröm, az emberi lélek felcsillanása. Bennem is.

Márkó László (médiareferens)

Amikor a segélycsomagokat állítottuk össze a rázoruló családoknak, újra átéltem a jobb adni, mint kapni igazságát. Sajátos érzés volt látatlanban megismerni nélkülöző családok élethelyzetét, majd ez alapján elkészíteni a nekik szánt csomagokat. Hálás vagyok, hogy egyházunk keretében ilyenfajta szolgálót is végezhettem, és remélhetőleg végezhetek a jövőben is.

Bartha Alpár (teológiai hallgató)

„Az élet egyik legszebb jutalma, hogy miközben az ember másokon segít, egyben önmagán is segít.” (Ralph Waldo Emerson)

Advent teljében, majd január derekán esélyünk adódott bekapcsolódni a Gondviselés Segélyszervezet által irányított segélyakciókba. Az adományban részesített családok lényegesen nehezebb körülmények között élnek, mint mi. Betekintve mindennapi nélkülözéseikbe megtanultuk értékelni mindazt, ami számunkra megadatott, azokat a természetesnek tűnő adottságokat, amelyek sokak számára elérhetetlenek. Mindeközben rájöttünk, hogy nagyon jó érzés segítséget nyújtani a rázorulóknak, látni szemükben az örömet és értékelést kifejező csillogást. Egyik helyen egy kislány a segélycsomag kibontása után nekünk akart adni egy zacskónyi szaloncukrot, egy másik családnál pedig a kisgyermek olyan boldogan bújt édesanyjához az ajándékok láttán, hogy öröm volt nézni.

A segélyakciókat követő napokban is kellemes meglepetésekben volt részünk: többen telefonüzenetekben fejezték ki hálájukat, egy kisfiú pedig rajzzal szemléltetett, tiszta szívű köszönőlevelet küldött, melyben ezt írta: „szeretettel az Unitárius Egyháznak”.

Bizony, a szegénység sok mindenre megtanítja az embereket, például értékelni a rendelkezésünkre álló anyagiakat, de még inkább azt, ami soha el nem fogy: a szeretetet. Szerencsések vagyunk, hogy a világot immár ilyen megvilágításban is láthatjuk, miközben valami olyant tettünk, ami másoknak is jó.

Mátyás Réka, Román Eszter,
Jakab Orsolya, Farkas Tímea (a János Zsigmond
Unitárius Kollégium diákjai)

Az egyházi épületek karbantartásáról – 10

FURU ÁRPÁD

A templomok fűtése I.

Az ezredforduló növekvő kényelmi igényei mellett mindenhol felmerül a templom fűtésének kérdése. Tudjuk, hogy eleink évszázadokon át még a téli hidegben sem fűtöttek a templomokban – e helyett jól felöltöztek, esetleg kemencében felmelegített téglákat vittek magukkal. Az Erdélyben legigényesebbnek tekintett szász templomok is fűtetlenek voltak, legfeljebb a volt sekrestyékben épültek kandallók. Ez ma már elképzelhetetlen. Ahol erre van lehetőség, fűtik a templomokat. Máshol a gyülekezet a hideg miatt a téli időszakban a kisebb gyülekezeti teremben tartja az istentiszteletet.

A XIX. század második felétől egyre több helyen próbálkoztak a templomok fűtésével. Az erre a célra beállított vas, majd később csempekályhák legfeljebb közvetlen közelükben emelték a hőmérsékletet. Közismert, hogy minél magasabb a templom, annál inkább „megszökik” a meleg: a meleg levegő felszáll, a padok magasságában, főleg a kályháktól távolabb továbbra is hideg marad a levegő. Nehezíti a templomok kifűtését az is, hogy hetente csak egyszer gyűjtanak be, így az épület kőfalai egy egész tél alatt sem melegednek fel, tehát a fűtés csak a levegőt melegíti, ami a falak közelében azonnal lehűl. Tekintsük át az alábbiakban a templomok fűtésére alkalmazható rendszerek előnyeit és hátrányait. Három szempontot világítunk meg: a beszerelés műszaki paramétereit, a hatékonyságot és a fűtés költségeit. Továbbá érintjük a fűtésrendszer esztétikai illeszkedésének kérdését a templom szakrális terébe.

Vaskályhák

A vaskályhák előnye, hogy gyorsan, szinte azonnal kimelegednek, és rögtön le is adják a hőt.

Ameddig folyamatos a tűz, jól melegítik a környezetüket. Amint a tűz leégett, vagy elzártuk a gázt, rögtön kihűlnek. Ez a tulajdonságuk alkalmassá teszi őket templomok fűtésére, hisz a templomot csak hetente egyszer, néhány óráig használják, és a vaskályhában termelt hő, a fűtéssel egy időben, azaz istentisztelet alatt használandó fel. Hátrányuk, hogy csupán közvetlen környezetükben hatékonyak, tehát csak kis templomok esetén válnak igazán be. Beszerelésük viszonylag egyszerű. Szintén előny, hogy mobilitásuk folytán nyáron akár ki is vihetjük a templomból, bár esztétikai okok miatt kevesen vesződnek a le- és felszereléssel.

A műemlék-templomok nem rendelkeztek kéménnyel, ezért ezek helyét megfelelően kell megkeresni, és úgy felépíteni, hogy a templom külső megjelenését ne rontsák. Gázfűtés esetén csatlakoztatnunk kell a gázhálózathoz: ez további kihívást jelent, ugyanis ha a szerelést a gázművekre bízuk, és nem megfelelő szakember keresi meg a csövek helyét, való-

Zománcozott, öntött vaskályha a tordai unitárius templomban.

A szerző felvétele

színű, hogy az eredmény szemet bántó lesz.

Esztétikai szempontból két kérdés merül fel. Egyik a kályha formájához kapcsolódik. Legmegfelelőbbek a XIX. század végén gyártott díszes öntöttvas-kályhák, ilyeneket akár régiség- vagy szakkereskedőknél vásárolhatunk. Kerüljük az ipari jellegű darabokat, sajnos sok helyen ilyenek rontják a templom piacának esztétikai és szakrális jellegét. A második gond a kéménycső formájára és helyzetére vonatkozik. Törekedni kell a minél diszkrétebb, rejtettebb elhelyezésre, fehér templomainkban mindenképpen kerüljük az ezüst vagy fekete színt. Ha már szükséges, vásároljunk fehér zománcos csövet.

Tekintettel arra, hogy a legtöbb templomnak nincs kéménye, a kályhacső kivezetése sokszor nem megfelelően történik. Előfordul, hogy a csövet az ablakon keresztül juttatják ki a szabadba, van amikor falat törnek. Kívül általában néhány méter magasságban a cső véget ér, a füst és a kátrány pedig elszínezi a templom falát. A megfelelő megoldást, a legmegfelelőbb elhelyezést bízuk felkészült építész szakemberre.

Csempekályhák

A csempekályhák jellemzője, hogy kifűtésük után hosszabb ideig tárolják és fokozatosan adják le a hőt. Ez azt jelenti, hogy istentisztelet előtt már néhány órával ajánlott tüzet rakni, hogy a kályha a kezdésre felhevülhessen. Méretüktől függően, a vaskályhákhoz képest nagyobb teret is ki tudnak melegíteni. Fával és gázzal egyaránt fűthetünk, ez utóbbi esetben a gázhálózatra való csatlakoztatás a fentebb leírt gondokkal jár.

A csempekályhák beszerelése nagyobb munkálatot igényel, nem mozdíthatók, mint a vaskályhák. A füst kivezetésével kapcsolatos

gondok sok mindenben megegyeznek az előző bekezdésben leírtakkal, de fontos tudnunk, hogy a kályha jó működése a megfelelő húzású kéménytől függ.

Esztétikai szempontból tisztázandó a kályha színe és formája, valamint elhelyezése. Ez minden templomban külön-külön, a létező belső berendezés függvényében eldöntendő kérdés. A jól kiválasztott, minőségi kályha a belső tér díszelhet, a nem megfelelő helyre állított és nem környezethez illő csempékből rakott fűtő ronthatja az összképet.

Költséghatékonyság szempontjából nagyobb beruházási és kisebb üzemeltetési költséggel működtethetők, mint a vaskályhák.

Központi fűtés

A két korábban bemutatott megoldáshoz képest a központi fűtés korszerűbb, hatékonyabb, viszont nagy beruházási költséggel jár. A rendszer három részből áll: egy kazánból, a hőleadást biztosító fűtőtestekből és az ezeket összekötő vízcsövekből. A kazán csak bizonyos műszaki paraméterekkel (léghőméterrel, szellőzőnyílásokkal, robbanófelülettel), megfelelő füstelvezetési rendszerrel rendelkező helyiségben szerelhető fel, amit egy átlagos templomon belül nehéz biztosítani. Így tehát szükség van egy külön helyiségre, akár épületre, ahol szigorú műszaki feltételek mellett a kazán elhelyezhe-

tő. A fafűtéses kazán ára a gázfűtésesnek többszöröse, és helyigénye is nagyobb. A gázfűtéses olcsóbb, de szükséges a gázhálózatra való csatlakoztatás. A kazán mérete és kapacitása, valamint az égetett üzemanyag jellege határozza meg a szükséges kémény méretét és felszerelésének feltételeit. Ez utóbbi nem ritkán a fent leírtakhoz hasonlóan nem kis kihívást jelent, úgy kell elhelyezni, hogy a templom összképét ne sértse, az ipari jelleg ne legyen bántó.

A fűtőtestek rejtett – a templom összképét nem befolyásoló – elhelyezése általában jól megoldható. Ne gondoljunk a hagyományosan alkalmazott, fal melletti elhelyezésre, sokkal hatékonyabb, ha a kis magasságú fűtőtesteket váltakozva, minden második vagy harmadik sorban, a padok ülőlapja alá helyezzük. A csöveket ez esetben a padok alatt rejtve lehet elvezetni, legjobb, ha a padok alatti dobogót használjuk erre a célra. A megoldás előnye, hogy a meleg forrása a lábszár magasságában van, ezenkívül a felszálló meleg levegő a padokban ülők teste mellett emelkedik, így megfelelő hőérzetet biztosít. A fűtést szintén elég istentisztelet előtt bekapcsolni, és az istentisztelet alatt működtetni. Az elfagyás elkerülése végett a csövekben és fűtőtestekben keringő folyadékhoz ajánlott fagyálló folyadékot tölteni.

A rendszer padfűtésként is üzemeltethető. Ez azt jelenti, hogy a padokat egy lépcsőmagasságnyi álpadlóra helyezzük. Az álpadló és a templompadló között kerülnek elhelyezésre a cső vagy hasáb formájú – erre a célra gyártott – alacsony és hosszú fűtőtestek. Az álpadló sávonként rácsos kiképzésű, hogy a meleg levegő kiáramolhasson. Az előző változathoz képest előnye, hogy teljesen rejtett, és a padok alatti lábtérben sem jelennek meg a kényelmet korlátozó és vizuálisan idegen tárgyak. Egyes esetekben, ha ennek nincs régészeti, műemléki vagy egyéb műszaki akadálya a templom tényleges padlójába is süllyeszthetők helyenként ilyen fűtőtestek. Beszerelése gondos, műemlékvédelmi szakember bevonásával történő tervezést, és szakember általi precíz kivitelezést igényel.

Nagy belterű templomokban hosszú távon a fent leírt megoldás a leghatékonyabb, tegyük hozzá: a felhasználó szempontjából is így a legkényelmesebb. Az előző megoldásoknál lényegesen magasabb beruházási és közepesen magas működtetési költséggel járó megoldás.

Az írás második részében a korszerűbb megoldásokat tekintjük át. Ismertetjük a konvektoros, légbefúvós, elektromos padfűtéses és infrapaneles fűtési rendszereket. (Folytatás következik.)

„A humor Isten ajándéka” (Báró József)

Senki nem akart a falhoz állni

A falusi egyházközségben mozgalmas gyülekezeti élet alakult ki az elmúlt évek során, több közösségépítő eseményt sikerült fényképanyaggal, videofelvétellel dokumentálni.

A lelkész nő javasolja a keblitanácsnak, hogy készíttessenek színes kivitelezésű gyülekezeti füzetet, amelyben minden egyházközségi tag fényképe helyet kap, más felekezetű családtagjai úgyszintén. A terv az, hogy a volt konfirmandusok digitális fényképezőgéppel járják be a falut, és fényképet készítenek min-

denkiról, akit csak otthon találnak. A keblitanács tagjai üdvözlük a kezdeményezést. Egyetértéssel, jegyzőkönyvi határozattal indul útjára az újszerű, hasznosnak ígérkező kezdeményezés.

A lányok nagy lelkesedéssel járják be a falut. Vasárnap, Istentisztelet után a lelkész nő megnézi a „begyűjtött” fényképeket. Látja, hogy nagyon változatos helyszíneken készültek a képek, szinte egyiknek sincs egységes háttere. Kérdi a lányoktól: „Nem kértétek meg őket, hogy álljanak a falhoz?” „Pap néni, senki nem akart a falhoz állni!” – mondja kórusban a három volt konfirmandus lány.

PÁLFFY TAMÁS SZABOLCS

NŐK VILÁGA

Közösségépítés? Igen!

PÉTERFFY ENIKŐ

• Örömmel üdvözölte egymást a kolozs-tordai nőszövetség egyházköri találkozójának huszonhat résztvevője január 19-én az Unitárius Nők Országos Szövetségének új székhelyén, Kolozsváron. A találkozás örömen túl érezhettük, hogy sokunk számára fontos gyakorlati ismeretekre tehetünk szert a meghirdetett képzésen.

A kör 13–14 jól működő nőszövetsége közül 11 nőszövetség (Alsófelsőszentmihály, Bágyon, Kolozs, Kolozsvár, Magyarszovát, Mészkö, Sinfalva, Torda, Tordatúr, Torockó, Torockószentgyörgy) képviselői tartották fontosnak, hogy a Marosvásárhelyen elindult folyamatot továbbvigyük minden egyes egyházközségbe. Törekvésünk minél erősebb közösségeket kialakítani úgy, hogy főbb céljainkat felmérve azokat hatékonyan, egymás iránti szeretettel és összefogással tudjuk megvalósítani.

Rácz Mária lelkesítő bevezető imájával hangolódunk rá a közös munkára.

A találkozó meghívott vendége Páll Krisztina programkoordinátor volt. Ő ismertette a Nemzetközi Nőtestvérek Csoportja által kezdeményezett, kisközösség fejlesztésére létrehozott és sok helyen jól működő módszert.

A módszer lényegének megismerése után a jelenlevők lelkes részvételével gyakorlatban is kipróbálhattuk a legfontosabb lépéseket. A moderátor segítségével felmértük közösségeink legfontosabb problémáit, igényeit, majd gyakorlatban is meggyőződhattünk az ún. *páros összehasonlítás* módszerének hasznáról.

- A jelenlevők öt főbb problémát jelöltek meg:
- a fiatalok bevonása a nőszövetségek munkájába,
 - szociális gondok megoldása,
 - gazdasági tevékenység, anyagi erőforrások hiánya,
 - cselekvőképesség, tenni akarás hiánya,
 - értékválság.

A páros összehasonlítással mindenik itt felsorolt problémánkat összevetettük rendre a többivel, megállapítva, hogy melyik helyezhető előtérbe, melyiknek a megoldása elsőbrendű. Ez a folyamat élénk vita, véleményütköztetés révén valósult meg, megismerhettük egymástól eltérő érveinket, míg közeledtek a vélemények, és döntés született.

Mi lett a végső rangsor, melyik problémánk szerepelt többször?

A majd egyórás egyeztetés után a legfontosabbnak a cselekvőképesség fejlesztését jelöltük meg, ezt követte a fiatalok bevonásának problémája, majd egyenlő súllyal szerepelt a gazdasági tevékenységek beindítása és az értékek megőrzésére irányuló tevékenység. Meglepő módon egyik állandó és fontos tevékenységünk, az időseink szociális gondjainak megoldása került a rangsor utolsó helyére. Azt a következtetést vontuk le ebből, hogy ha az első néhány kérdésben előbbre tudunk lépni, ez az utolsó helyre került gondunkat majdnem automatikusan megoldja.

Természetesen a tennivalók rangsorolása után akciótervek kidolgozására kell sor kerüljön minden egyházközségben a cselekvőképesség fejlesztésére. Mivel a helyi nőszövetségek ismerik legjobban a saját problémáikat, ezért ők kell megtalálják az eszközöket és a problémák megoldásának a módját. A módszernek éppen az a célja, hogy közös gondolkodásra készítse a közösség tagjait, és maguk találják meg a megoldás kulcsát. Ezt a jelenlevők vállalták is.

Olvasóink figyelmébe!

A Nők Világa 2013-ban is négy alkalommal jelenik meg: húsvétra, nyáron, ősszel, valamint karácsonyra. Előfizetés egy évre a négy lapszámra (postaköltséggel együtt): 15 lej. Szabadárusításban egy példány ára (postaköltség nélkül): 2,5 lej.

Előfizetni a körű nőszövetségi elnökök vagy az egyházközségek közvetítésével lehet, illetve személyes úton Asztalos Klára UNOSZ-elnöknél is.

Előfizetési határidő: 2013. február 28.

Villámposta: klariasz@yahoo.com

Telefon: 0740-685087

**Ha szeretné
a Nők Világát
idejében
megkapni,
kérjük,
fizessen elő!**

Cselekvőképesség és vezetői szerepek problémaköre az Unitárius-Univerzalista Nők Második Világtalálkozóján

Az Unitárius Közlöny három egymás után következő számában a Global Sisters (Nemzetközi Nőtestvérek) csoportjainak a három legfontosabb problémára szűkített akcióterveit mutatjuk be. (Az oldalt szerkeszti Sztranyiczki Zsófia)

„Cselekedni, teremteni, harcolni a körülményekkel, legyőzni őket vagy elbukni miattuk, ebben van az ember minden öröme és egészsége.” (Émile Zola)

A marosvásárhelyi Világtalálkozón az erdélyi és magyarországi nőtestvérek számára egybehangzóan a túlterheltség, az időhiány és a cselekvőképesség hiánya tűnt a legsürgetőbb problémának. A magánéletben, a munkahelyen és az egyházközségben végzett teendők együttesen meghaladják egy személy munkavállalási küszöbét, ez okból fakadóan a túlterheltséggel egyetemben időhiány is jelentkezik – időhiány az énré való odafigyelésre, a családdal töltött minőségi együttlétre és végső soron a testi-lelki regenerálódásra. Ilyen esetekben megoldást jelenthet egy-két tehermentesítő délután (jógázás, közös filmvetítés, mentálhigiénés kiselőadás, „Beszélj – Meghallgatlak!” alkalmak). Rohanó világunkban nem tudunk időt szánni a közösségi életre, vasárnaponként sok helyen a fiatalok padjai üresek a templomban. A cselekvés örömet és egészséget hozna nemcsak a közösség, hanem önmagunk számára is.

Megoldási javaslatként egy olyan akcióterv született meg, amely gyermekkortól az időskorig tevékenységeket kínál: vasárnapi iskola, játszóház, kézműves tevékenységek, hatékony ösztöndíjrendszer, családsegítő programok (házas hétvégék, baba-mama klub, táncház), tematikus csoportfoglalkozás, kalákaprogram, hagyományörzés, időskori torna, kulturális programok. A megvalósításhoz ki kell építeni a szociális hálót, be kell vonni az egyházi és szociális szervezeteket, fel kell kutatni a pályázati lehetőségeket és anyagi erőforrásokat.

A passzivitásból való kilépést elsősorban a közösség vezetőjének kell megtennie – fontos az állandóság és a rendszeresség. Ehhez érdekfeszítő, figyelemfelkeltő aktuális témák, programok megléte szükséges, valamint az, hogy a résztvevők mozgósítva legyenek (személyes felkérés, feladatok leosztása, tevékenységfelelősök, kivitelezés, folytonos monitorizálás, értékelés, visszajelzések).

A túlnyomóan nyugat-európai és amerikai résztvevők csoportjában nézeteltérés adódott arra vonatkozóan, hogy mi is a fontosabb: a vezetői réteg létrejötte, vagy a nők megerősítése, elismerése. Az ún. empowerment, azaz felhatalmazás (az egyén cselekvőképességének a bővítése a hatékony döntések meghozatalára) adja meg a vezetőknek a lehetőséget a cselekvésre, ezért fontosabb a vezetői képesség kialakítása. A túlterheltség szintén alapvető gond, amely nagyobb tudatossággal, társadalmi párbeszéddel, illetve jobb szervezéssel enyhíthető. A lehetőségeket a közelben kell keresni, és az előrelépést elindítani (egyházközség, testvérkapcsolatok, nőegylet, civilszervezetek). Fontos a család és az egyházhoz való erősebb kötődés megerősítése, különös tekintettel a fiatalokra. Az új utak keresése, a konszenzusos módszer több helyen való alkalmazása és a kommunikációs lehetőségek kihasználása emberibb, a nők hangját is

hallható módszer. A csoport férfitagja azzal zárta a mondanivalóját, hogy a világnak még nagyobb szüksége van arra, hogy vezetői képességeiket a nők maguk ismerjék fel és gyakorolják.

A főként tengerentúli nőkből álló csoportban szintén értékes párbeszéd alakult ki. A hozzászólók egyrészt megerősítették, hogy ahol a nők cselekvőképességüknek tudatában vannak és élnek is vele, ott előbb-utóbb a női vezető szerepek elfogadottsága is természetesé válik. Másrészt, ha több lenne a női vezető, példájuk hatására azok a nők is aktívabbá válnának, akik korábban nem törekedtek vezető szerepre.

Kiemelt tevékenységként jelent meg a csapatépítő, vezetőképző tréningek szervezése, a szociális háló erősítése a rendelkezésre álló források felhasználásával, valamint a gyermek- és felnőttképzés. Ezen célkitűzések nem mellőzhetik a figyelemfelkeltő kampányokat sem. A tevékenységek szerves eleme a tematikus összejövetelek, ünnepek, kirándulások és különféle együttlétek szervezése a családok számára, amelyek egyrészt a nemzedékek közötti kapcsolatokat, másrészt a fiatalok egyházközséghez való szorosabb kötődését segítik elő. A célkitűzésekhez az anyagi források megléte mellett elkötelezett hívekre, szakértőkre, megfelelő kommunikációs csatornákra és együttes cselekvésre van szükség. A javasolt tevékenységek, programok gyakorlatba ültetésében a Nemzetközi Nőcsoportok tagjainak kiemelt szerepe van: hasznosítsuk tehát a Világtalálkozón tanultakat, tapasztaltakat!

BARTHA MÁRIA ZSUZSANNA,
GERGELY ORSOLYA,
MÁTYÁS E. ZITA,
ZOMBORINÉ DR. PAP ZSÓFIA

IFJÚSÁGI OLDAL

Közös összefogás a szeretet ünnepén

A szeretet ünnepére készülődve az erdővidéki unitárius ifjúsági egyletek – a bölöni, felsőrákosi, nagyajtai, ürmösi és vargyasi – elhatározták, hogy karácsonykor ajándékokkal lepik meg az apróságokat és az idősebbeket is.

A lókodi Kiss Rozália Ökumenikus Öregotthon számára tartós élelmiszereket gyűjtött külön-külön minden egylet. A Gondviselés Segélyszervezet biztosította az anyagi alapot a csomagok elszállítására. December 27-én 15 ifjú, az öt egylet képviselői, Lókodon megható ünnepség keretében adta át az ajándékokat. A nagyajtai egyházközség Áfonya ifjúsági citeracsoportja kará-

csonyi énekeket adott elő, mely után közös éneklés következett, amit az idősek műsora zárt, köszönetképpen. Az ünnepség mély nyomokat hagyott ifjak és idősek lelkében, ismét megbizonyosodott, hogy szeretetet adni éppen olyan felemelő érzés, mint kapni.

Ugyanazon a napon megörvendezették a fiatalok a baróti Bentlakásos Árvaház kis lakóit is. 12 édességet és gyümölcsöt tartalmazó csomagot adtak át, a találkozást közös játékokkal zárták.

Hasonló akciók a korábbi években is voltak, de csak községi vagy egyleti szinten. Szeretnénk, ha ezután ilyen közös tevékenységként évente szervezhetnénk hasonló szeretet-akciókat.

PÁJER GYÖRGY

II. ODFIE Téli Olimpia

A világtörténelem második ODFIE téli olimpiája 2013. január 8–10. között került megszervezésre Brassóban. A tavalyi létszámot megháromszorozva szinte százan vágtunk neki a hegyeknek és a zord időjárásnak. De, hogy a letelejés kezdjük – mert a rendezvény nem csak annyiból állt, hogy a résztvevők megérkeztek, itt voltak, aztán elmentek –, el kell mesélnünk, hogy a brassói egyletes barátaink lelkesen dolgoztak már hetekkel azelőtt, készülődtek, hogy lehetővé tegyék, hogy újból együtt szórakozhassunk.

A kedd délutáni érkezést a brassói szervezők gyerekes türelmetlenséggel, de felnőtt szeretettel várták. A résztvevők vonattal, busszal, személygépjárművel vagy éppen alkalmival (stoppal) érkezett meg a Cenk lábainál fekvő városba. A szállásként egy helyi középiskola bentlakása szolgált, amelynek szinte mind a négy emeletét megtöltöttük. Már kezdődött is az örült hajsza és a véget nem érő versenyzés a folyosókon. Az épületet teljesen betöltötte a nevetés és öröm. Ahogy a nap elbújt a közelben levő domb mögött, mindenki elővette felszerelését, vastag ruháját, és készülődni kezdtünk az est fénypontjára, korcsolyázásra. Hamar meg is érkeztünk a helyszínre. A jegyvásárlás és cipőcsere után nagy izgatottsággal vártuk, hogy a jégre léphessünk. Ahogy a kapuk megnyíltak, birtokba vettük a jeget. Volt olyan, aki mindvégig a pálya szélén levő korlátot támasztotta, és hiába csalogattuk, ő azt a biztonságos pontot el nem hagyta. Voltak olyanok is, akik néhány méter után egészen közélről vizsgálhatták meg a jég vastagságát és keménységét, de akadt olyan is, aki egy műkorcsolyázó kecses mozdulataival siklott végig a pályán. Esésekben nem szenvedett hiányt a csapat, szebbnél szebb produkcióknak lehettünk tanúi az est folyamán. A korcsolyázás után meglátogattuk a város történelmi központját, ahol egy lelkes brassói egyletes

barátunk idegenvezetett minket. A kulturális program lejártaival visszavonultunk a szállásunkra, ahol mindenki nyugovóra tért, mivel másnap nagy megmérettetés várt ránk.

Szerda reggel, ahogy a nap kibújt a tömbházak közül, hatalmas bivalybőgésre ébredtünk, és az álom olyan hamar kiszökött a szemünkből, mint még soha. Hamar ki is derítettük, hogy mégsem vagyunk a dzsungelben, hanem ez egy szokásos *Elekes*-fajta ébresztés volt, amit már egyletes barátaink jól ismernek. Gyorsan megreggeliztünk, lábunkra felhúztunk 3–4 pár zoknit, vastag nadrágot és kabátot vettük, és hamarosan úton is voltunk a magas hegyek felé. Mikor felérkeztünk a Pojánára, a hőmérők -21 fokot mutattak, de ez senkit sem zavart. Mindenki sietett, hogy ő lehessen az első, aki lecsúszik szánkójával a lejtőn. A kisebb-nagyobb esések és bukások innen sem hiányoztak. Volt, aki az első lecsúzás után úgy érezte, hogy inkább messziről elkerüli a pályát, mert így jobban jár. Egy biztos, senki sem úszta meg esés nélkül.

A télisportok kedvelőinek másik csapata sílécével ment fel a szinte 2000 méter magasan levő hegycsúcsra. Aztán csak úgy repültek lefele a sípályán. Az eséseket sajnos nem láthattuk, és az elszenvedők nem is kívántak nyilatkozni róluk.

Dél körül, amikor a hasunk már morzerendszerben küldte a jeleket, hogy érkezett az idő az ebédre, felpakoltuk a szánkókat a buszra, és visszatértünk Brassó gyönyörű városába. Az ebéd után mindenkinek egy kis építő jellegű alvásra volt szüksége. Aztán újult erővel láttunk neki a rendezvény fénypontjának,

a téli olimpiának. A csapatok összemérték tehetségüket, ügyességüket és okosságukat is. Volt szánkóhúzás, célbalövés, várépítés és hócsata. A harcból visszatérő megfáradt vitézeket meleg tea és finom vacsora várta. Estére már senkinek sem kellett mesét olvasni, mivel a fáradtság mindenkit álomba ringatott.

A következő nap, azaz csütörtök reggel a brassói unitárius templomba siettünk, ahol Fülöp Júlia végezte a szószéki szolgálatot egy ifjúsági istentisztelet keretében. Az istentisztelet végén a nagyajtai fiatalok kápráztattak el citeráik gyönyörű dalaival. A rendezvény záró momentuma a díjkiosztó volt. Ezután mindenki hazafele vette az útját.

Mostantól Brassó is felkerülhet azon neves városok rangos listájára, mint Salt Lake City, Torino vagy éppenséggel Vancouver, amelyek Téli Olimpiát szerveztek. Ezúton is meg szeretnénk köszönni a brassói fiataloknak az önzetlen és példamutató munkát, amely lehetővé tette e különleges rendezvény megszervezését.

MATKA IMRE (DOKI)

Nemsokára indul az Év Egylete vetélkedő!

A tavalyi nagy siker után ismét meghirdetjük az Év Egylete vetélkedőt. Tudjuk, hogy már igazán várjátok az újabb megmérettetést, hogy bebizonyítsátok, Ti érdemlitek meg a legjobb egyletnek járó kitüntetést ebben az évben.

Nemsokára indul a honlap, és a bejelentkezés is kezdődik. Hasonlóan az elmúlt évhez, idén is a konferencia vetélkedője zárja majd a versenyt. Addig is, amíg az igazi nagy feladatokba belevágnánk, min-

den jelentkezni vágyó egyletet kérünk, hogy előre készítse el a bemutatkozóját, a tavalyihoz hasonlóan: egy csoportkép és egy bemutatkozó szöveg. Ez azért szükséges, hogy rögtön a jelentkezés beérkezéskor nekivághassunk az érdekesebbnél érdekesebb feladatoknak.

Ezt igazán kár lenne kihagyni. Még több izgalom, még különlegesebb feladatok és megoldások, még több közös munka vár.

Irány hát, fogjatok neki az előkészületeknek. Már csak pár száz méter, és indul az idei év legnagyobb megmérettetése!

Ti se maradjatok ki belőle!

Indul a 16. Versmondó és Népdaléneklő Verseny

Már csak néhány hét, és kezdődik az idei év első nagy egyletes megmérettetése. A 16. Versmondó és Népdaléneklő Verseny ebben az évben Marosvásárhelyen talál otthonra, oda várunk titeket február 22–24-e között.

A verseny menete nem különbözik az előző évekéhez képest. A versmondóknak két verssel kell készülniük, amelyekből egyik szabadon választott, míg a másik a szervezők által ajánlott költőktől kell származzon. Az idén négy költő műveiből is választhattok kötelező verset: a Marosvásárhelyhez kötődő Szócs Kálmán és Kovács András Ferenc, valamint a száz éve született Weöres Sándor és a hatvan éve

elhuny Szép Ernő költeményeiből. Olvassatok bele verseikbe, találjátok meg a leginkább hozzátok illőt.

A népdaléneklők idén is 5 népdallal kell érkezniük a versenyre, ebből négy szabadon választott – melyek közül a zsűri kérésére egyet kell majd elénekelni – egy pedig meghatározott listából választandó –, ezt kötelező módon el kell majd énekelnie a versenyzőnek.

A jelentkezéskor, kérünk, tüntessétek fel, melyik a listából választott, kötelező népdalotok. Az összeállított anyag, amelyből választani kell, elérhető az egylet honlapján.

Jelentkezéseket február 17-ig várjuk az odfie@odfie.hu címen. Műélvezőknek szállást nem tudunk biztosítani, étkezést pénz ellenében viszont igen. A rendezvény a versenyzőknek ingyenes, az érdeklődők számára szabadon megtekinthető.

Balázs Ferenc mész-
kői lelkész, szövetke-
zetalapító, népnevelő,
író (1901–1937) **Még-
sem szeretném** című
verséből idézünk négy
sort a két rejtvényben.
**Vízszintes: 1. Az idézet
első sora.** 13. Vezető.
14. Öreg bácsika. 15.
Vadonnal kapcsolatos.
16. Himalájai nép, tag-
jai segítik a Csomolungma
megmászóit
teherhordókként. 18.
Lóbetegség. 19. A föld
irányában. 20. Bört
cserez. 21. Nagy falusi közmunka. 23. Előkelő. 26. Game ..., a játéknak vége
(angol). 28. Énekel. 29. Kis énekesmadár. 31. A francia kártya egyik színe.
33. Orosz folyam. 35. Köszönés. 36. Fejlődés. 38. Sikál. 39. Apró élőszködő.
40. Van ilyen fal is. 42. ... Pugacsova, orosz énekesnő. 44. Félholt! 45. Magam.
46. Megvan! 47. Ceruza, régiesen. 49. Idegen szavakban jelentése: élet, étellel
kapcsolatos. 50. Pult vége! 51. Teréz, becézve. 52. Maró anyag. 53. Benny ...,
angol komikus.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	K
13								14				
15					16				17	18		
19		20					21				22	
23	24	25		26	27			28				
29			30	31		32		33		34	35	
36				37				38				
39				40	41		42	43			44	
45		46				47			48	49		
50		51				52			53			
T												M

Függőleges: 1. A Ludolph féle szám (3,14). 2. Ebben az irányban. 3. Öreg
cigány. 4. Tehetetlen. 5. Tör. 6. Mutató szó. 7. Attila másképp. 8. Jókai szemé-
lyneve. 9. Ilyen az olcsó repülőjárat. 10. Hátralép! 11. Bár. 12. Szántó esz-
köz. **15. Az idézet második sora.** 16. Szintén ne. 17. Formálódik. 21. Magyar
zenekritikus volt (György, 1926-97). 22. Vadászkutya. 24. Férfinév. 25. Hőszit-
getelt sátor jelzője. 27. Pest megyei város. 30. Elkergetés. 32. Verscsengő.
34. Kristályos vegyi anyag. 37. Marco Polo is ez volt. 41. Esőn áll. 42. Búzát
vág. 43. Pénz, argóban. 44. Mocsári madár. 47. Bizony, a Halotti beszédben.
48. Az észak-amerikai hoki liga angol rövidítése (NHL).

**Vízszintes: 1. Az idé-
zet harmadik sora.**
13. Teharautóra pakoló.
14. Bármely személy tu-
lajdona. 15. Zóna. 16.
Mózes öt könyve. 17.
Klub egyede. 18. Erőlte-
tett, mesterkélt. 22. Ás-
ványi fűszer. 23. Angol
mérőföld. 24. Mátka. 25.
Francia város. 28. Balti
néptörredék. 29. Távolra
mutató névmás. 30.
Végzet közepel. 32. Ide-
gen Klára. 34. Ultra-
violet, röviden. 36. Sze-
gecs. 37. Nehéz, mint ...
(szólás). 38. Orosz férfi-
név. 41. ... fiam, Brutus! (Latin szállóige). 42. Magad. 43. Alpesi csokoládé-
márka. 44. Magyar szappanmárka. 46. Holttest. 49. Számos. 51. Eldobó.
54. Sánc széle. 56. Indok. 57. Olyan regényszerző, aki fiataloknak ír (két szó).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	V
13								14				
15								16			17	
18		19		20		21	22		23			
24			25		26		27	28			29	
30	31	32	33				34	35	36			
37			38	39	40		41				42	
43				44	45		46	47		48		
49		50	51		52		53		54		55	
56		57		58				59		60		
H												

Függőleges: 1. Izomban van. 2. Mosdótál. 3. Szántóeszköz. 4. ... Gyula, ma-
gyar színész volt. 5. Szigligeti személyneve. 6. Sportfogadás. 7. Régi súlymér-
ték. 8. Magyar énekes. 9. Raktároz. 10. Szőlőfajta. 11. Az, aki valaminek az
eléréséért, kivitelezéséért győz meg embereket. 12. Mely idő alatt. **18. Az
idézet negyedik sora.** 19. Ellenkezik. 20. Becézett Mária. 21. Illat. 26. Zár
széle! 27. Gépkocsi. 31. Nedves, szíkes rétek növénye. 33. Pacitisztító eszköz.
35. Magot földbe juttató. 39. Sasztri egyik neve. 40. Középen lead! 45. Becé-
zett Emese. 47. ... és a detektívek, Kästner-regény. 48. Ebben az irányban.
50. Apró. 52. Fekete István kistrókája. 53. Fal-féle. 55. Jerry rajzfilmbeli ellen-
fele. 58. Járom vége! 59. Kiejtett mássalhangzó. 60. Igeképző.

FORRAI TIBOR

ISSN 1220-8418

Kiadja
a Magyar Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőség:
Demeter Sándor Lóránd főszerkesztő
Bálint Róbert Zoltán szerkesztő

Munkatársak:
Asztalos Klára (Nők Világa)
Czire Alpár (fotó)
Gergely Noémi (ifjúsági oldal)
Márkó László (médiareferens)
Szombatfalvi József (honlap)
Vass Károly (közösségi oldal)

Tördelés: **Virág Péter**
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári Gloria Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,
B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927
kozlony@unitarius.org

A lapszám megjeleníthető:
kozlony.unitarius.org

Lapterjesztés és adminisztráció:
Szabó Zoltán
A lapok kiszállításával
kapcsolatos felvilágosítás:
Verbum Egyesület,
Simon Ferenc
tel.: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe
érkezésének határideje:
a tárgyhoz előtti hónap 20-a.

Kéziratokat nem őrzünk meg,
és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket
kérésre visszaküldünk.
A lapban közölt írások
nem tükrözik feltétlenül
a szerkesztőség nézeteit.

Humorba csomagolt mindennapok

• Fóris-Ferenczi Rita pedagógiai-módszertani munkássága, szakkönyvei révén ismert szerző, akinek legújabb könyve, a Kriterion Kiadó gondozásában megjelent *De Anyul* merőben új területen, hangnemben szólal meg. A barátoknak, rokonoknak írott levelekből összeálló kötet egy öttagú család mindennapi történeteinek krónikája. A piros-zöld ház ablakából szeretethető, hétköznapien különleges emberek tekintenek az olvasóra, a gyermekecskék háborogva szólnak vissza, *de Anyul*, a Férj higgadtan válaszol, *de Ritukám!*

Az anya szemével látott történetek a konyhaasztal kitágított terében játszódnak és íródnak. Itt mindig változatos eledeleknek kell készülniük, hiszen az ételt eldobni vétek, a hűtőberohadás megakadályozandó, a főzés pedig a pihenés aktív formája. A kicsi gyermekecskék, akik hosszú ideig nem hajlandóak az anyatejet, az éjszakai odabújásokat, a szülői ágyat nélkülözni, egy-kettőre a konyhaasztal mellé szegődnek, hogy már ne csak az eledel, hanem a tanulás, az ének, a vers, de a panasz és a meghallgatás szent terévé avassák azt. Mert hol érdemes felolvasni a József Attila-összest és Kölcsey remekét, ha nem éppen a minden érdeklődésre jogosan igényt tartó konyhai forgatagban? És hol élhetne inkább az irodalmi szöveg, mint a befogadói tér állandó, újra és újra átíró értelmezői közegebe ágyazott dialógusban? Az állandó nyüzsgést és nyitottságot zeneileg is tapasztaljuk: síptól, dobtól, nádihegedűtől, de akár oboától vagy gitártól hangos a ház: valaki mindig éppen gyakorol, énekel, másvalaki zenekart szervez, a harmadik meg csak felhúzta a hangerőt.

A tanulás-tanítás körüllegi a család életét, de a pedagógus anya, a szakember, a tanárféle otthon mégse akarjon tanár lenni, mert az anyára van szükség, aki – ha kell, márpedig kell – görög templomot készít sógyurmából, nem kérdezi meg, hogy az osztálytársak hányast kaptak, megküzd a fia iskolafóbiájával, nem zargatja folyton a gyereket sem a házi olvasmányok, sem a táskába rejtett, oda semmiképpen nem illő kincsek miatt. Az iskola egyszerre lehet az unalom, a motivációhiány, de annak a csodának a helyszíne is, amely engedni kibontakozni a gyermek képességeit.

A levelek három gyermek, Férj, leadandó munkák, határidők, megírandó és kijavítandó dolgozatok, ven-

dégek, csalódások és nevetések között íródnak, válaszként az ismerősök panaszaira, hogy no, lásd csak, nálunk sem különb az élet. És szól hozzánk, mindenkori olvasókhhoz, hogy nehogy elfelejtsünk – fontosnak tűnő, halaszthatatlan gondjaink mellett – derűs jókedvvel nevetni saját esetlenségünkön, mert nem pszichológia és nem tanári tapasztalat kell ide, hanem józan humor és a nevetni tudás ajándéka: „*a mi egyetlen szerencsénk, hogy cseppnyi humorba, iróniába csomagoljuk a mindennapokat, hogy élhetőbbé váljanak. És szerintem az Úrnak biztosan jó humora van; hát hogyan nézne ide, ha nevetne egy nagyot.*”

BUCUR TÜNDE CSILLA

Albert-Nagy Ákos teológiai hallgató (Kolozsvár–Sepsiszentgyörgy), **Bartha Alpár** teológiai hallgató (Kolozsvár), **Benedek Enikő** út- és hidépítő almérnök (Segesvár), **Dimény József** esperes-lelkész (Alsófelsőszentmihály), **Farkas Tímea** tanuló (Kolozsvár), **Furu Árpád** műemlékvédelmi szakmérnök (Kolozsvár), **Jakab Orsolya** tanuló (Kolozsvár), **Kiss Zsuzsánna** lelkész (Szőkefalva), **Kriza Gyöngyi** a Gondviselés Segélyszervezet munkatársa (Kolozsvár), **Lőrincz Judit** (Székelykeresztúr), **Lőrincz Márta** nőszővetségi jegyző (Korond), **Matka Imre (Doki)** egyetemista (Kolozsvár), **Mátyás Réka** tanuló (Kolozsvár), **Molnár B. Lehel** levéltáros (Kolozsvár), **Pájer György** ODFIE-szakosztályvezető (Vargyas), **Pálfi Ildikó** énekesz (Sinfalva), **Pállfy Tamás Szabolcs** lelkész, **Péterffy Enikő** nyugalmazott matematika-tanár (Kolozsvár), **Román Eszter** tanuló (Kolozsvár), **Simó Melinda** pszichológus (Homoródjánosfalva), **Szombatfalvi József** lelkész (Székelykeresztúr), **Sztranyiczki Zsófia** ICUUW ügyvezető igazgató (AEÁ), **Tódor Csaba** lelkész (Homoródszentpál)